’s-Hertogenbosch

Bomenbeleidsplan ’s-Hertogenbosch

’s-Hertogenbosch

Bomenbeleidsplan ’s-Hertogenbosch

Januari 2010

Inhoud

Samenvatting **7**

1 Inleiding **13**
1.1 Aanleiding 13
1.2 Probleemstelling 14
1.3 Doelstelling 14
1.4 Afbakening 14

2 Inventarisatie **15**
2.1 Structurerend groen 16
2.1.1 Onderdelen structurerend groen 16
2.1.2 Beleid structurerend groen 16
2.2 Functioneel groen 17
2.2.1 Groen in de uitbreidingen 17
2.3 Bomenbestand 18
2.3.1 Gemeentelijke bomen 18
2.3.2 Particuliere bomen 18

3 Visie **19**
3.1 Structurerend groen 19
3.2 Functioneel groen 20
3.3 Opbouw bomenbestand 20
3.4 Rol gemeente 21

4 Boomcategorieën **23**
4.1 Monumentale bomen 23
4.1.1 Wat zijn monumentale bomen? 23
4.1.2 Behouden en beschermen van monumentale bomen 25
4.1.3 Monumentale bomen bij particulieren 26
4.2 Boomstructuren 27
4.2.1 Wat zijn boomstructuren? 28
4.2.2 Behouden en beschermen van boomstructuren 30
4.3 Sfeerbomen 30
4.3.1 Wat zijn sfeerbomen? 30
4.3.2 Behouden van sfeerbomen 31
4.3.3 Welke sfeerbomen willen we beschermen? 32

5 Ontwikkelen bomenbestand 35
5.1 Efficiënt investeren 35
5.2 Ontwikkelen van het bomenbestand 36

6 Beheer bomenbestand 37

7 Regelgeving en handhaving 39
7.1 Bomenverordening 39
7.1.1 Doel bomenverordening 39
7.1.2 Waarom een aparte bomenverordening? 40
7.1.3 Inhoud van de verordening 40
7.1.4 Toetsing vergunningaanvraag structuurboom of sfeerboom 40
7.1.5 Toetsing vergunningaanvraag monumentale boom 42
7.1.6 Beoordeling herplant/compensatie 42
7.2 Handhaving 45
7.3 Aanverwante wet- en regelgeving 45
7.3.1 WABO 45
7.3.2 Bestemmingsplan buitengebied 45
7.3.3 Boswet 46
7.3.4 Voorpootrechten 46
7.3.5 Flora- en faunawet 47
7.4 Overzicht wet- en regelgeving 48

8 Inrichting en Beheer 49
8.1 Inrichtingseisen 49
8.1.1 Inrichtingsprincipes bomen 49
8.1.2 Richtlijnen uit het Handboek Groeiplaatsinrichting 51
8.2 Planprocessen ruimtelijke ontwikkelingen 52
8.2.2 Ruimtelijke ontwikkelingen op basis van projectbesluit of bestemmingsplanwijziging 52
8.2.3 Werkwijze procedure 53
8.2.4 Toelichting schema 55

9 Relaties met externen 59
9.1 Klachten en overlast 59
9.1.1 Aard van de klachten 59
9.1.2 Afhandeling klachten 59
9.1.3 Voorkomen van klachten 62
9.2 Verhardingsopdruk door boomwortels 62
9.3 Bomen en ondergrondse infrastructuur 64
9.4 Bomen en bouwen 65
9.5 Bomen en evenementen 66

10 Monitoring 67
10.1 Vergunningensystematiek 67

10.2 Klachten en overlast 68
10.3 Bomenfonds 68

11 Communicatie en voorlichting 69
11.1 Burgers 69
Welke media 70
11.2 Projectontwikkelaars/bouwmaatschappijen/ woningbouwcoöperaties 70
11.3 Belangengroeperingen 70
De boodschap in kort bestek 71

Bijlage 1 – De waarden van bomen 73

Bijlage 2 – Structuren 77

Bijlage 3 – Kaart Begrenzing bebouwde kom inzake de Boswet 81

Bijlage 4 – Overzicht van regelingen 85

Bijlage 5 – Bomenverordening ’s-Hertogenbosch 2010, herziening oktober 2010 87

Bijlage 6 – Procedure vergunningen 103

Samenvatting

Bomen zijn belangrijk voor ’s-Hertogenbosch. Een evenwichtige omgang met groen en bomen door de gemeente past bij dit belang. In dit bomenbeleidsplan staat op welke manier de gemeente omgaat met bomen en waarom.

De rol van de gemeente

Wij kennen onszelf een belangrijke rol toe als het gaat om het ontwikkelen van het bomenbestand in de stad. Enerzijds door ons eigen bomenbestand duurzaam te ontwikkelen, anderzijds door onze invloed uit te oefenen op derden. Wij leggen niet alleen onszelf verplichtingen op, wij leggen ook regels op aan burgers en particuliere partijen.

Structurerend groen

Een belangrijke rol is weggelegd voor het structurerende groen. Dit is waardevol groen dat op stadsniveau functioneert. Wij willen deze structuren behouden, ontwikkelen en nieuw aanleggen.
Het functioneel groen is het groen van de wijken, kantorenparken en bedrijventerreinen. Dit groen is in elke wijk weer anders van opzet. Wij zien die differentiatie als een pluspunt en zullen per plek inspelen op de aanwezige kwaliteiten. Wij streven naar een evenwichtige leeftijdsopbouw in ons bomenbestand. Daarbij vinden wij kwaliteit belangrijker dan kwantiteit. Door bomen in categorieën in te delen, kunnen wij ook aan derden aangeven hoe wij bomen waarderen en hoe wij daarmee willen omgaan.

Dit resulteert in drie categorieën:
- monumentale bomen;
- boomstructuren;
- sfeerbomen.

Monumentale bomen

Monumentale bomen zijn de meest bijzondere bomen van de stad. Wij willen deze daarom zo lang mogelijk behouden. Bomen met een omtrek meer dan 200 cm krijgen een monumentale status als ze minimaal één aanvullende kwaliteit bezitten. Bomen met een omtrek minder dan 200 cm kunnen ook monumentaal zijn als ze één van de aanvullende kwaliteiten in een uitzonderlijk hoge mate bezitten. Wij leggen deze bomen vast op een tekening en een lijst.
De monumentale bomen zijn zo belangrijk dat wij hiervoor een strikt kapverbod hanteren. Een vergunning wordt alleen afgegeven als aantoonbaar sprake is van een ernstige bedreiging van de openbare veiligheid of een zwaarwegend maatschappelijk belang. Omdat onderhoud aan oude bomen specialistisch werk is, ondersteunen wij boomeigenaren daarbij.

Boomstructuren

De verzameling van groene elementen die een bovenlokale bijdrage leveren aan de identiteit én de groene kwaliteit van de stad of een wijk, vormen tezamen de bomenstructuur. Deze is vastgelegd op de structurenkaart. Hierop staan de lijnen ingetekend die vanwege hun locatie waardevol zijn of die vanwege hun huidige kwaliteit waardevol zijn. Ook de binnenstad is als vlak ingetekend. Binnen de structuren streven we naar bomen die in goede gezondheid kunnen uitgroeien tot volwassen exemplaren. Daarom vinden wij een kapvergunning nodig voor alle bomen in een boomstructuur.

Sfeerbomen

Alle bomen die niet behoren tot monumentale bomen of structuren, zijn sfeerbomen. Gemeentelijke en particuliere sfeerbomen zijn kapvergunnigplichtig vanaf een omtrek van meer dan 1 meter. Het al dan niet kappen van deze bomen willen wij afwegen in een kapvergunningprocedure. Bij niet kapvergunningplichtige bomen van de gemeente vindt een interne afweging plaats. Afwegingen worden gebaseerd op de waarde en functie van de bomen en de eventuele overlast.

Ontwikkelen

Wij investeren efficiënt. Dit betekent dat wij de inzet van middelen en energie afstemmen op het rendement dat wij van een boom verwachten. Hoe hoger de status van een boom, hoe langer de gewenste omlooptijd is en hoe meer wij hierin willen investeren. Aanplant van nieuwe bomen vindt plaats op basis van andere programma's en is geen onderdeel van dit bomenbeleidsplan. Middelen uit het bomenfonds kunnen worden aangewend om aanvullend groen te realiseren.

Bomenverordening

Ons bomenbeleid is juridisch uitgewerkt in de bomenverordening. Als een kapvergunningaanvraag binnenkomt, doorlopen wij de reguliere vergunningprocedures. Bij het toetsen onderbouwen wij onze afweging door consequent dezelfde onderwerpen te beoordelen. Wij zetten daarbij een waardering voor boombehoud en de verwijderingsgronden tegenover elkaar.

Herplant/compensatie

Wij verlangen herplant of compensatie als de waarde van de boom in principe aanleiding geeft tot weigering van de kapvergunning, maar andere factoren ertoe hebben geleid de vergunning toch te verlenen. Herplant schrijven wij voor als een nieuwe boom op die locatie de kans heeft om uit te groeien tot een gezond volwassen exemplaar. Een alternatief voor herplant is een financiele bijdrage in het bomenfonds.

Inrichtingsprincipes

Om ervoor te zorgen dat wij bomen goede groeiomstandigheden bieden, werken wij volgens een aantal principes. De belangrijkste daarvan is de drietrapsraket:
1. handhaven/inpassen;
2. verplanten;
3. kappen.

Daarnaast is het belangrijk te werken volgens de principes uit het Handboek Groeiplaatsinrichting. Als een sterke wens bestaat om bomen te planten en uit te laten groeien, terwijl dat met een normale groeiplaats niet mogelijk is, kan het nodig zijn om innovatieve groeiplaatsen te ontwikkelen.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Ruimtelijke ontwikkelingen worden in twee categorieën worden verdeeld:
- passend binnen bestemmingsplan en kleine ruimtelijke procedures – gebruikelijke kapvergunningprocedure;
- een projectbesluit of een bestemmingsplanwijziging – ruimtelijke procedure.

Bij ruimtelijke procedures zal het boombelang als een rode draad door het planvormingsproces lopen. Hierdoor kan op beslismomenten het groene belang integraal worden afgewogen tegenover andere belangen. Het kan hierbij om het handhaven van bomen gaan en om nieuw aan te leggen groen. Om bomen voldoende in beeld te krijgen werken wij met de verplichte bomeninventarisatie en een bomendeskundige. De bomeninventarisatie heeft tot doel om aan het begin van een planproces de bomen in beeld te brengen en hier afspraken over te maken. De bomendeskundige zorgt ervoor dat boombehoud en boomkwaliteit geborgd zijn tijdens het planproces. Het ontwerp moet zodanig worden vormgegeven dat zoveel mogelijk van de aangewezen bomen behouden blijven. Voor een goede afweging tussen de mogelijkheid van behoud of verplanting, kan het nodig zijn nader onderzoek uit te voeren. Denk daarbij aan bomeneffectanalyses, groeiplaatsonderzoeken, verplantbaarheidsonderzoeken of beheertoetsen.

Overlast

Omdat wij erkennen dat burgers overlast kunnen ervaren van bomen, onderzoeken wij eerst de oplossingsmogelijkheden. Denk daarbij bijvoorbeeld aan snoei. In sommige gevallen is echter sprake van onoplosbare overlast. In die gevallen werken wij volgens het principe ‘nee, tenzij’: wij kappen geen bomen vanwege overlast. Alleen als sprake is van onevenredig grote overlast, kan als uitzondering worden overgegaan tot het verwijderen van bomen.

Verhardingsopdruk

Als sprake is van verhardingsopdruk door boomwortels doorlopen wij een vragenlijst die ons bij de meest passende oplossing brengt. Wij beginnen daarbij met maatregelen waarbij behoud van de boom vooropstaat.

Bomen en ondergrondse infrastructuur

Als conflicten ontstaan tussen de aanwezigheid van bomen en de noodzaak om kabels te leggen, maken wij gebruik van het instemmingsbesluit. Daarin kunnen wij voorwaarden stellen die bomen en beplantingen beschermen. Wij overleggen hiervoor regelmatig met netwerkaanbieders.

Bomen en bouwen

De verplichte boominventarisatie aan het begin van een planproces, werkt door tot op de bouwplaats. Voor de aangewezen bomen moet een initiatiefnemer aangeven hoe hij deze gaat beschermen. Deze maatregelen en de bijbehorende boeteclausules moeten onderdeel zijn van het realisatiebestek. Wij controleren op naleving van deze eisen.

Monitoring

Wij brengen diverse meetbare gegevens ten aanzien van boombeleid in beeld. Dat geeft ons de mogelijkheid om tendensen waar te nemen en gericht te sturen.

Communicatie en voorlichting

Het hoofddoel van het bomenbeleid is zorgvuldig omgaan met bomen. Om dit uit te dragen richten wij ons actief op de doelgroepen die te maken (kunnen) krijgen met dit nieuwe beleid:
- burgers;
- projectontwikkelaars/bouwmaatschappijen/woningcoöperaties;
- belangengroeperingen.

Inleiding 1

Wie wil er nou niet wonen en werken in een groene omgeving? Hierover lopen de meningen zelden uiteen. Groen is dan ook van grote waarde voor onze gemeente. Buiten dat men een groene omgeving als mooi ervaart, zijn er nog andere functies die bijdragen aan de waarde van groen. Groen zorgt voor een aangenamer klimaat, brengt natuur dichtbij, zuivert de lucht, zorgt voor afscherming en geeft structuur. Deze kwaliteiten laten zich vertalen naar een aangenaam woon- en werkklimaat.

De ervaring leert ons echter dat groen niet altijd vanzelfsprekend is. In de stedelijke omgeving staat groen constant onder druk. De ruimte is er schaars en kostbaar en andere functies worden ook belangrijk gevonden. In een stad die zich ontwikkelt, moet zuinig met de bestaande waarden worden omgegaan. Ontwikkelingen brengen echter ook kansen met zich mee om op een eigentijdse manier met groen om te gaan en nieuwe waarden te ontwikkelen.

Om op een goede manier met groen om te gaan moet er een goed beeld zijn van wat waardevol is en hoe wij willen dat het groen zich ontwikkelt. De gemeente ziet voor zichzelf hierin een belangrijke rol weggelegd. Dit bomenbeleidsplan beschrijft de manier waarop wij dit doen.

1.1 Aanleiding

Tot het ingaan van dit beleidsplan was het beleid ten aanzien van groen gebaseerd op uiteenlopende bronnen. Sommige hiervan waren gedateerd. De samenhang van het groenbeleid

liet hierdoor te wensen over. Op basis van het initiatiefvoorstel van GroenLinks ‘Het Bosch van de Hertog’ heeft de gemeenteraad besloten tot het opstellen van dit bomenbeleidsplan.

1.2 Probleemstelling

Het belang van groen wordt algemeen erkend. Toch blijkt vaak dat groen in het gedrang komt wanneer moet worden besloten om groen te behouden of nieuw aan te leggen. Het is mogelijk om dit per geval af te wegen. Het nadeel hiervan is dat er dan voorbij wordt gegaan aan de vraag of dit binnen de visie over groen en bomen past. De groene functie is een algemeen belang dat om een actieve rol van de gemeente vraagt. Een heldere visie over wat waardevol is en waar we naar toe werken is een onderbouwing voor de wijze waarop wij deze rol invullen.

1.3 Doelstelling

De doelstelling van dit bomenbeleidsplan is: op basis van een visie over groen en bomen het bomenbeleid actualiseren, aanvullen en implementeren binnen de gemeentelijke organisatie.

1.4 Afbakening

In dit bomenbeleidsplan staat hoe de gemeente omgaat met bomen en waarom. Bomen maken onderdeel uit van het groen in bredere zin. Voor een deel kunnen deze twee niet los van elkaar worden gezien. Daarom wordt in dit plan ook vaak de relatie met het groen aangehaald. Dit heeft echter tot doel het bomenbeleid uit te werken. De status van groene gebieden en het functioneren ervan valt buiten het kader van dit bomenbeleidsplan. Wij behandelen zowel gemeentelijke als particuliere bomen.

1.5 Ingansdata

Het bomenbeleidsplan en de bomenverordening is vastgesteld door de gemeenteraad op 26 januari 2010. De ingangsdatum van het beleid is 1 september 2010.

Inventarisatie 2

Het bomenbestand van de stad bestaat uit een groot aantal bomen die ooit geplant zijn met een bepaalde reden. In dit hoofdstuk staat welke structuren de basis vormen voor het bomenbestand. Naast het functioneren in een structuur zijn ook andere functies bepalend voor het bomenbestand. Op basis hiervan zijn wijken, bedrijventerreinen en andere gebieden voorzien van groen. De functies en de toepassing ervan worden toegelicht in dit hoofdstuk.

structurerend groen

2.1 Structurerend groen

Het groen van 's-Hertogenbosch laat zich kenmerken door haar ligging in een aantrekkelijk en gevarieerd landschap met historische kernen. Het landschap bestaat uit het rivierenlandschap van de Maas, zandlandschap van de oostzijde van de stad en de beekdalen van de Dommel en de Aa. Deze landschappen hebben kenmerkende groene structuren en kennen bijzondere plekken zoals landgoederen en kloosters. Oorspronkelijke bebouwingskernen worden gevormd door de huidige binnenstad, maar ook door kleinere kernen als Rosmalen, Bokhoven en Oud Empel. Belangrijke lijnen liggen in het landschap verankerd, zoals de (oude) verbindingswegen en andere structuren. Rond de kernen zijn in het landschap uitbreidingswijken ontstaan, soms met behoud van groene elementen van het landschap maar soms ook niet. In de stedelijke uitbreidingen is ook nieuw structurerend groen gemaakt zoals laanstructuren en parken.

2.1.1 Onderdelen structurerend groen

Het structurerend groen van onze gemeente is voor een groot deel terug te voeren op de onderliggende landschappen, bebouwingskernen en structuren. We onderscheiden:

- het landschap rond de stad met kenmerkende elementen en structuren zoals het rivierenlandschap met eendenkooien of het zandgebied met houtwallen, landgoederen of relicten;
- structuren langs lijnen zoals de (oude) invalswegen, fietspaden, water, dijken;
- groen in oude kernen zoals kloostertuinen, stadsparken, of het groen van de vestingwerken;
- nieuwe structuren zoals parken en laanstructuren in de stedelijke uitbreidingen.

Het structurerend groen bepaalt voor een groot deel de huidige kwaliteiten zoals deze worden beleefd. Hiermee heeft het een belangrijke functie voor de gehele stad.

2.1.2 Beleid structurerend groen

Ten aanzien van het structurerend groen is beleid aanwezig, verwoord in de Ruimtelijke Structuurvisie (RSV) en de landschapsvisie. Specifiek voor bomen is in 2000 een bomennota geschreven: Bomen van 's-Hertogenbosch. Dit was een sterk uitvoeringsgericht bomenstructuurplan. Op dit moment is de nota 'Groen voor schone lucht' actueel. Hierin worden groen en bomen ingezet als middelen om de luchtkwaliteit te verbeteren.

2.2 Functioneel groen

functioneel groen

Naast functioneren in een structuur kan groen nog veel meer functies vervullen. Groen voegt kwaliteit toe aan de woon- en werkomgeving. Mensen willen graag in een groene omgeving wonen. Kinderen spelen het liefst in het groen en mensen bewegen meer als er aantrekkelijk groen in de buurt is. Groen zuivert de lucht, heeft gezondheidsvoordelen en biedt ruimte voor natuur en biodiversiteit. Bomen vormen een essentieel onderdeel van het stedelijk groen. Door hun omlooptijd en omvang zijn zij de meest opvallende en sfeerbepalende groene elementen. Een groot deel van de functies van groen wordt vervuld door bomen.

2.2.1 Groen in de uitbreidingen

Het groen dat in wijken, bedrijventerreinen en overige gebieden aanwezig is, beschouwen wij als functioneel groen. Binnen 's-Hertogenbosch is groen op verschillende manieren toegepast. Elke uitbreiding is in een bepaalde tijd gedaan en er is volgens een bepaald principe omgegaan met groen. Hierdoor is onze gemeente een mozaïek geworden van grote vlakken met elk een eigen stedenbouwkundige opzet en groene inrichting. Deze differentiatie in wijken is een pluspunt. Het zorgt voor variatie en geeft elke wijk een eigen identiteit. Per plek zijn er verschillen:

- kwalitatief versus kwantitatief bomenbestand;
- innovatief groen versus traditioneel/natuurlijk groen;
- geclusterd groen versus gespreid groen.

Een voorbeeld van geclusterd groen is het Paleiskwartier, waar bijna al het groen in het Westerpark ligt. Het groen van de Maaspoort is juist in de straten aanwezig. Hier is dus sprake van verspreid groen.

2.3 Bomenbestand

Er bestaat een tweedeling in het bomenbestand tussen gemeentelijke en particuliere bomen.

2.3.1 Gemeentelijke bomen

Het gemeentelijk bomenbestand staat grotendeels in de openbare ruimte en vervult hierin diverse functies. Kenmerkend is dat deze bomen veelal met een bepaald doel zijn geplant of in stand worden gehouden.
In totaal heeft de gemeente ruim 70.000 bomen in eigendom en beheer. Dit is exclusief bomen die in bosverband staan. Zo'n 40% van de bomen is ouder dan dertig jaar. Per wijk zijn er grote verschillen in het bomenbestand. Veelal is dit direct gerelateerd aan de opbouw en de leeftijd van de wijk. In jonge wijken is sprake van een eenzijdige leeftijdsopbouw. Hier zijn veel bomen geplant bij het realiseren van de wijk. De oudere wijken hebben een meer gevarieerde leeftijdsopbouw. Hier komen ook oudere bomen voor en is een deel van het bomenbestand in de loop der tijd vernieuwd. Het handhaven van bestaand groen bij de aanleg van een wijk heeft een groot effect op het bomenbestand. Zo zijn de wijken Maliskamp en Sparrenburg voorbeelden van wijken waar gebruik is gemaakt van bestaand groen.

particulier groen

2.3.2 Particuliere bomen

Particuliere bomen staan bij mensen in de tuin of op andere particuliere terreinen. De redenen voor het aanplanten of instandhouden van dit groen zijn divers. Toch kan dit bomenbestand veel betekenis hebben voor de groene uitstraling van straten, wijken en overige terreinen. Er bestaan geen inventarisaties van hoeveelheden particuliere bomen. Wel zien we dat de leeftijdsopbouw hier ook vaak direct gerelateerd is aan de ouderdom van de wijk. De omlooptijd van een particuliere boom lijkt korter te zijn dan die van een gemeentelijke boom.

Visie 3

Bomen zijn belangrijk voor ’s-Hertogenbosch. Een evenwichtige omgang met groen en bomen door de gemeente past bij dit belang. Hiermee leggen wij nu de basis voor het groen voor de volgende generaties. Belangrijke boomstructuren worden beschermd en ontwikkeld als het groene raamwerk van de gemeente. Rond dit raamwerk komen groen en bomen in al hun verschijningsvormen voor.

- groen en bomen zijn van wezenlijk belang voor de kwaliteit van de woon- en werkomgeving;
- wij gaan op een evenwichtige en eenduidige manier om met bomen en groen in de stad.

3.1 Structurerend groen

aanplant van structuren

Een belangrijke rol is weggelegd voor het structurerende groen. Hiermee hebben wij een basis van waardevol groen dat op stadsniveau functioneert. Het behoud van het structurerend groen staat voorop. Het structurerende groen moet ook meegroeien met de stad. Investeringen zijn hierin nodig om bestaande structuren te behouden en nieuwe aan te leggen. Het realiseren van dergelijke structuren is in een bestaande situatie geen gemakkelijke opgave. Alle ruimte is vaak al vergeven en andere functies leggen ook een claim op beschikbare ruimte. Het is daarom nodig om blijvend te kiezen voor deze structuren en kansen aan te grijpen om deze te realiseren. Daarnaast moeten wij kritisch zijn op ontwikkelingen die deze structuren aantasten. Wij richten ons bij de structuren op het zichtbaar en beleefbaar houden van dit groen in zijn context. We streven dan niet per definitie naar de exacte historische situatie.

- Bestaande boomstructuren willen wij behouden en waar mogelijk ontwikkelen.
- Ontbrekende boomstructuren worden waar mogelijk aangelegd.
- Bij stedelijke uitbreidingen realiseren we ook nieuwe boomstructuren.

3.2 Functioneel groen

functioneel groen in de wijk Maaspoort

Het functioneel groen is het groen van de wijken, kantorenparken en bedrijventerreinen. Veelal is dit het groen dat dicht bij de bewoners staat en een directe invloed heeft op de kwaliteit van wonen. De verschillende manieren van het invullen van het functioneel groen zien wij als een pluspunt. Het zorgt voor variatie en geeft elke plek een eigen identiteit. Het is belangrijk dat deze differentiatie ten goede wordt aangewend. We willen aansluiten bij de kwaliteiten van de plek. De functies die het groen vervult zijn hier leidend.

Functies die wij toekennen aan bomen zijn:
- beeldkwaliteit
- klimaat (schaduw, verkoeling)
- afscherming
- cultuurhistorie
- natuur
- luchtkwaliteit
- gebruiksfuncties

Ten aanzien van functioneel groen houden wij vast aan de volgende principes:
- Op elke plek in de stad willen wij bewust omgaan met groen en het functioneren van groen optimaliseren.
- De waarde van bomen in de bebouwde omgeving is gebaseerd op de mate waarin zij bijdragen aan diverse functies.
- We willen de diversiteit aan groen in stand houden en per plek inspelen op kwaliteiten bij veranderingen.
- Het streefbeeld voor een plek is leidend voor beslissingen die worden genomen over het groen.

3.3 Opbouw bomenbestand

Ons bomenbestand is van grote waarde voor nu, maar ook voor de komende eeuw. Het zijn immers de jonge bomen van nu die straks volwassen zijn. Wij streven naar een evenwichtige leeftijdsopbouw en diversiteit in soorten. Daarbij vinden wij kwaliteit belangrijker dan kwantiteit. Hiermee garanderen wij een bepaald beeld en het functioneren van het groen in de toekomst. Om dit

te bereiken moeten we voorkomen dat te veel bomen vroegtijdig gekapt worden. Om te voorkomen dat het zwaartepunt van de leeftijdsopbouw te veel verschuift naar de lagere leeftijdsklassen, moet de nadruk liggen op het bereiken van een gevarieerde leeftijdsopbouw.

- Wij streven per plek een evenwichtige leeftijdsopbouw van het bomenbestand na door variatie in soort en in leeftijd.

Een evenwichtige leeftijdsopbouw van het bomenbestand bereiken wij door volgens vier sporen te werken.
1. Wij behouden wat kwaliteit heeft.
2. Wij ontwikkelen wat de potentie heeft om kwaliteit te krijgen.
3. Wij verjongen de bomen die geen toekomst hebben.
4. Wij planten nieuwe toekomstbomen.

3.4 Rol gemeente

Als het gaat om bomen zien wij voor de gemeente een belangrijke rol weggelegd. Enerzijds door ons eigen bomenbestand duurzaam te ontwikkelen, anderzijds door onze invloed uit te oefenen op derden. Wij leggen niet alleen onszelf verplichtingen op, wij leggen ook regels op aan burgers en particuliere partijen. Dit doen wij vanuit onze publieke rol en alleen als dit een algemeen nut heeft.

- Wij sturen als gemeentelijke overheid actief in de ontwikkeling van het bomenbestand, zowel in ons eigen handelen als vanuit onze publieke rol, als dit een algemeen nut heeft.

De mate waarin de gemeente een boom actief beschermt, is afhankelijk van de balans tussen de wens tot boombehoud en de wens tot het beperken van regeldruk. Wij willen de meeste energie steken in bomen die wij het meest waardevol vinden. De regeldruk willen wij beperken door duidelijke regels te stellen en dit alleen te doen waar sprake is van echt waardevol groen. Ook willen wij burgers zoveel mogelijk vrijheid geven om zelf te bepalen hoe zij met hun eigendommen omgaan. Wij zien burgers en andere partijen ook als verantwoordelijk voor een zorgvuldige omgang met bomen.

- De regeldruk willen wij beperken door duidelijke regels te stellen en alleen particuliere bomen te beschermen die een duidelijk algemeen nut hebben.
- Burgers en particuliere partijen hebben ook een eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van behoud en aanleg van groen.

monumentale boom in de Casinotuin

Boomcategorieën 4

Door de bomen in de stad in te delen in categorieën ontstaat een beeld over welke bomen waardevol zijn en op welke manier. Om tot een eenduidige indeling te komen hanteren wij een beperkt aantal categorieën:
- monumentale bomen;
- boomstructuren;
- sfeerbomen.

4.1 Monumentale bomen

4.1.1 Wat zijn monumentale bomen?

Omschrijving wensbeeld
Monumentale bomen zijn de meest bijzondere bomen van de stad. Ze zijn vaak zo markant dat veel mensen ze kennen. Doordat ze zo opvallen in het straatbeeld vormen ze herkenningspunten en geven ze identiteit aan een plek. Het zijn de 'groene parels' van de gemeente. Ze ontlenen hun waarde aan hun leeftijd en omvang, maar ook aan hun markante standplaats, de reden van aanplant of hun bijzondere soort. Het kan hierbij om gemeentelijke of particuliere bomen gaan. Monumentale bomen hebben de status 'extreem waardevol' en wij streven ernaar deze bomen zo lang mogelijk te behouden.

Criteria monumentale bomen
Het belangrijkste criterium voor een monumentale boom is de omvang. Bomen met een omtrek groter dan 200 cm krijgen een monumentale status als ze minimaal één aanvullende kwaliteit bezitten. Bomen met een omtrek kleiner dan 200 cm kunnen

ook een monumentale status krijgen. In dit geval moeten ze wel een uitzonderlijke kwaliteit hebben.

Tabel 1: Criteria voor monumentale bomen

Criteria monumentaal	Omschrijving	Toetsbaar aan	Waardering
Omtrek	De boom heeft een minimale omtrek van 200 cm	De omtrek van de boom is minimaal 200 cm, gemeten op 1,3 meter boven het maaiveld.	Ja/Nee
Beeldkwaliteit	De boom is zichtbaar vanaf de openbare ruimte of vanuit omliggende bebouwing. Hij markeert de plek door zijn omvang en geeft de plek een eigen identiteit. Het wegvallen van de boom veroorzaakt een aantasting van de beeldkwaliteit. Deze kwaliteit wordt bepaald door de boom zelf en zijn standplaats.	Zichtbaar voor ten minste 50% en duidelijk meer kwaliteit dan de bomen in zijn directe omgeving (eventueel in combinatie met andere monumentale bomen) en het wegvallen van deze groene massa kan qua beeld niet worden gecompenseerd door overig groen in de omgeving.	Ja/Nee/ Uitzonderlijk
Cultuur(-historie)	De boom draagt bij aan de lokale, historische identiteit en het historisch besef van burgers. Voorbeelden zijn: herdenkingsbomen, bakenbomen, markeringsbomen, kapellenbomen, landgoedbomen en leibomen.	Van de boom is vastgelegd dat deze is geplant ter gelegenheid van een bijzondere gebeurtenis of uit leeftijd, plantlocatie en snoeiwijze blijkt duidelijk dat deze oorspronkelijk is geplant voor een (historisch) nut of gebruik.	Ja/Nee/ Uitzonderlijk
Bijzondere waarde	De boom is bijzonder als gevolg van een weinig voorkomende soort, groeivorm of snoeiwijze.	Binnen de gemeente komen maximaal vijf andere bomen voor met dezelfde eigenschappen.	Ja/Nee/ Uitzonderlijk

Lijst van monumentale bomen

Monumentale bomen worden opgenomen op een lijst en op kaart gezet. Van elke boom laten we de kenmerken opnemen die ervoor zorgen dat geen discussie kan ontstaan over welke boom het betreft. Minimaal zijn dit de volgende factoren:

- boomsoort;
- uniek nummer, dat correspondeert met de overzichtstekening;
- reden waarom de boom monumentaal is.

Actualisatie
Elke 5 jaar evalueren en actualiseren wij de complete lijst. Daarbij kijken wij welke bomen zijn verdwenen en wat daarvan de oorzaak is geweest. Dit vormt een belangrijke basis om te kunnen observeren of het beschermingsbeleid voldoende werkt. Ook bekijken wij welke bomen ondertussen in aanmerking komen om op de lijst te worden geplaatst. Het College van burgemeester en wethouders stelt de aangepaste lijst vast. Mutaties worden continu bijgehouden. Indien het nodig is kan ook tussentijds de lijst worden vastgesteld door het College van burgemeester en wethouders.

4.1.2 Behouden en beschermen van monumentale bomen

Behouden
Bij monumentale bomen staat behoud van de boom voorop. We stellen alles in het werk om deze bomen in stand te houden zo lang als dat boomtechnisch verantwoord en veilig is.

Beschermen

Kapverbod en kapvergunning
De monumentale bomen zijn zo belangrijk dat wij hiervoor een strikt kapverbod hanteren. Als iemand van mening is dat een dergelijke boom moet worden gekapt, moet hij hiervoor een vergunning aanvragen bij het College van burgemeester en wethouders. Een vergunning verlenen wij alleen als aantoonbaar sprake is van:
- een situatie waarbij de boom een ernstige bedreiging van de (openbare) veiligheid vormt of gaat vormen;
- of een zwaarwegend maatschappelijk belang.

Ook moet uit deskundig onderzoek blijken dat alternatieven om de boom te sparen in beeld zijn gebracht en afgewogen. Omdat deze bomen een hoog maatschappelijk belang dienen, willen wij alle belangen goed afwegen. Voordat wij een besluit nemen, toetsen wij de meningen van belanghebbenden door de mogelijkheid te bieden zienswijzen in te dienen.

Groeiplaats bestemmen
Het bomenbeleidsplan en de bomenverordening bieden een goede bescherming van zowel monumentale bomen als hun standplaats. Een aanvullende bescherming via bestemmingsplannen, bijvoorbeeld via een groeiplaatsenbescherming, is daarom niet noodzakelijk én ook niet gewenst. Dubbele procedures en regelingen, die hetzelfde beogen moeten voorkomen worden. Dit is duidelijker voor de burger en ook uit een oogpunt van handhaving. Bovendien is een bestemmingsplan ook een vrij star instrument dat uitsluitend via een uitgebreide procedure wijzigingen mogelijk maakt. Een bestemmingsplan richt

zich met name op de toelaatbaarheid van functies en bebouwingsmogelijkheden en beschermt dus niet de boom zelf maar de standplaats van de boom. Indien ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden, waarbij bestemmingsplannen worden aangepast, wordt er rekening gehouden met bomen door op die plekken geen bebouwing toe te laten.

4.1.3 Monumentale bomen bij particulieren

Ondersteuning
Onderhoud aan oude bomen is specialistisch werk. Particuliere boomeigenaren komen daardoor soms voor dure onderhoudsmaatregelen te staan. Het behoud van hun boom is echter wel in het algemeen belang. Daarom ondersteunt de gemeente deze eigenaren op diverse manieren.

veel monumentale bomen zijn in particulier eigendom

Visuele boomcontrole
Als wij de bomen van de gemeente visueel controleren, kunnen wij de monumentale bomen van particulieren in diezelfde ronde meenemen. Dit is een service waar de boomeigenaar vrijwillig aan kan deelnemen. Hiermee houden zowel wij als de eigenaar zicht op de toestand van de boom. De eigenaar van de boom blijft wel altijd verantwoordelijk voor zijn boom.

Financiële tegemoetkoming
Als uit de boomcontrole blijkt dat het nodig is om werkzaamheden uit te voeren aan de boom, kan de eigenaar een beroep doen op het bomenfonds. Een voorwaarde daarvoor is dat een deskundigenrapport wordt overlegd en de gemeente moet toestemming hebben verleend.

Bomenfonds
Het onderhoud aan monumentale bomen kost meer dan het onderhoud aan andere bomen. Daarom openen we een bomenfonds om deze maatregelen te bekostigen. Vanuit dit fonds kunnen we de financiële tegemoetkoming van particulier boomeigenaren regelen. Dit fonds ziet er zo uit:

Inkomsten	Uitgaven
Compensatiegelden	Onderhoud particuliere monumentale bomen
Vergoedingen boomschades	Onderhoud gemeentelijke monumentale bomen
	Bijzondere constructies bij herinrichting rond monumentale bomen
	Aanplant van extra bomen

4.2 Boomstructuren

In de inventarisatie en de visie van dit plan is het structurerende groen aangemerkt als waardevol groen op stadsniveau. Een deel van het structurerende groen wordt in het bomenbeleid nader aangeduid met als reden deze structuren te voorzien van een beschermingsstatus of een beleidsmatige status. Dit zijn de lijnstructuren van bomen langs belangrijke wegen, watergangen en andere lijnen. Daarnaast is een vlaksgewijze aanduiding voor de binnenstad gehanteerd. In bijlage 2 is de structuurkaart opgenomen.

Andere onderdelen van het structurerende groen zijn niet nader aangeduid. De reden hiervoor is dat ofwel een basisbescherming deze structuren voldoende beschermd ofwel dat in een ander kader bescherming of ontwikkeling plaatsvindt.

belangrijke invalswegen en verbindingen zijn aangegeven als groenstructuren

4.2.1 Wat zijn boomstructuren?

Omschrijving wensbeeld
Dit is een solide raamwerk van bomen in lijnen en vlakken die samen het visitekaartje van de stad vormen.

Hoofdstructuur en overige hoofdontsluitingen
Aangewezen zijn de boomstructuren langs hoofdwegen en andere lijnvormige structuren door de stad die:
- de eerste indruk vormen voor bezoekers van de stad;
- het meest intensief worden gebruikt door de eigen inwoners;
- in de huidige situatie een waardevolle (oude) structuur vormen.

Op de kaart (bijlage 2) zijn structuren vastgelegd die van waarde zijn door hun locatie. Op die locaties stellen wij hoge eisen aan het beeld. Een aanduiding op de structuurkaart zegt dus niets over de werkelijke situatie buiten. Hier kunnen bomen staan die al aan het streefbeeld voldoen. Het kan echter ook voorkomen dat geen bomen aanwezig zijn en het streefbeeld nog gerealiseerd moet worden. Binnen deze structuren streven we naar grote, volwassen bomen die werkelijk recht doen aan het wensbeeld. Voor de lijnen zijn dat bijvoorbeeld lommerrijke lanen. Daarvoor moeten we brede profielen ontwikkelen met voldoende ruimte om bomen van de eerste grootte tot volle wasdom te laten komen en duurzaam in stand te houden.

Als een weg is aangeduid als structuur, wil dat niet zeggen dat automatisch alle aanwezige bomen in dat wegprofiel tot de structuur behoren. De bomen die werkelijk bijdragen aan het streefbeeld of daar potentie toe hebben, behoren formeel tot de structuurbomen. Dat kan betekenen dat in het ene geval de bomen langs een ventweg wel bij een structuur horen en in het andere geval niet. Dit wordt per situatie beoordeeld. Bomen in tuinen behoren nooit tot deze structuren.

Vughterweg als waardevolle structuur

Waardevolle structuur
Op enkele plekken in de stad staan nu al waardevolle laanstructuren langs wegen of overige lijnen. Het gaat om structuren die hun waarde ontlenen aan hun huidige kwaliteit en verschijningsvorm. Deze worden aangeduid op de kaart als ‘Waardevolle boomstructuren’. Het gaat hierbij om lanen die duidelijk een hogere waarde hebben dan de gemiddelde laan in ’s-Hertogenbosch. Hier staat uiteraard het behoud en bescherming voorop. Bomen in waardevolle structuren worden niet opgenomen op de lijst van monumentale bomen.

de binnenstad is een aangewezen structuur

Vlakken
De binnenstad is aangewezen als structuurvormend gebied. De stadskern met de vestingwerken onderscheidt de stad van andere steden. Ook binnen de stad zelf is dit het meest bijzondere gebied. Het is opgenomen in het bomenstructuurplan omdat:

- hier de meeste oude bomen van de stad staan;
- hier de meeste behoefte is aan vergroening;
- specifieke oplossingen nodig zijn om het dilemma van de vele ruimteclaims op te lossen.

In de binnenstad streven wij naar een afwisseling van grote solitaire bomen en kleine groene oases in de vorm van binnentuinen. Omdat de ruimte er schaars is, gaat vergroenen hier niet vanzelf. Wanneer dit mogelijk is grijpen wij kansen aan om nieuw groen op goede plekken aan te planten. Wij hechten veel waarde aan het bestaande groen en zijn dan ook zeer terughoudend in het kappen daarvan.

Reden status
De status van alle structuurbomen is ‘zeer waardevol’. Wij hebben hoge verwachtingen van deze structuren. Ze moeten immers het visitekaartje van de stad vormen. Daarom investeren wij extra in deze bomen en willen wij ze extra beschermen. Daarnaast noodzaakt de dynamische omgeving van deze bomen tot extra bescherming. De binnenstad en de belangrijkste wegen door de stad zijn ook de plekken waar de meeste functionaliteiten gewenst zijn in een beperkte hoeveelheid openbare ruimte. De druk op de ruimte is groot en het gevaar op uiteenvallen van de structuren is aanwezig.

Opbouw en actualisatie van de structuur kaart
In 2000 is de visie ‘Bomen van ’s-Hertogenbosch’ vastgesteld. Toen is heel gedegen uitgezocht welke structuren de meest beeldvormende elementen zijn. Al die structuren zijn uitvoerig beschreven in dat rapport, compleet met wensbeeld en actieprogramma. Om niet in herhaling te vallen, verwijzen wij voor wensbeelden en actieprogramma’s naar dat rapport. In het kader van het voorstel ‘Groen voor Schone Lucht’ uit 2009 is aanvullend besloten de ambitie uit te breiden naar alle hoofdontsluitingen en in uitvoering en financiën te koppelen aan reconstructies.

In bijlage 2 is de structuurkaart opgenomen. De kaart is gebaseerd op de hoofdstructuren uit de visie ‘Bomen van ‘s-Hertogenbosch’, de meest waardevolle boomstructuren in de huidige situatie, de overige hoofdontsluitingen en de vlakvormige begrenzing van de binnenstad.

4.2.2 Behouden en beschermen van boomstructuren

Behouden
Binnen de structuren streven wij naar bomen die in goede gezondheid kunnen uitgroeien tot volwassen exemplaren die minimaal tachtig jaar oud kunnen worden. De waarde van de structuurbomen ligt niet alleen in de afzonderlijke bomen, maar ook in het complete ensemble dat een verzameling structuurbomen vormt. Het wegvallen van bomen uit deze structuren kan leiden tot uitholling van de structuur of verarming van het beeld. Wij zijn daarom heel terughoudend in het kappen van structuurbomen. Anderzijds hebben wij hier te maken met de dynamische omgeving langs hoofdverkeerswegen en de binnenstad. Zeer regelmatig vinden maatregelen plaats waarvoor bomen moeten wijken. Dit vergt daarom telkens een gedegen afweging tussen de waarde van de boom en de noodzaak van een voorgenomen maatregel. Wij richten ons daarbij op het behoud van de structuur als geheel. Als een boom kan worden gekapt zonder dat daarbij het beeld van de structuur onevenredig wordt aangetast, overwegen wij het kappen van de boom. Natuurlijk beoordelen wij daarbij ook alle mogelijkheden om de boom toch te sparen.
De binnenstad is een bijzondere plek omdat hier geen sprake is van één eenduidig geheel. Hier bepaalt een ontwerper of sprake is van onevenredige aantasting van de beeldkwaliteit.

Beschermen

Kapverbod en kapvergunning
De boomstructuren zijn zo belangrijk dat wij voor alle structuurbomen een kapvergunning noodzakelijk vinden. De leeftijd of omvang van de boom speelt daarbij geen rol. Door deze strenge regelgeving:
- kunnen wij sturen in behoud en ontwikkeling van onze belangrijkste lanen;
- kunnen wij bij aantasting herplant/compensatie uitvoeren;
- hebben burgers de mogelijkheid tot inspraak.

Waardevolle boomstructuren behandelen wij in principe gelijk aan monumentale bomen. Het verschil is echter dat wij ons richten op behoud van de structuur in plaats van het behoud van de individuele boom.

4.3 Sfeerbomen

4.3.1 Wat zijn sfeerbomen?

Omschrijving wensbeeld
Alle bomen die niet behoren tot monumentale bomen of structuren, zijn sfeerbomen. Veruit de meeste bomen in de stad beho-

sfeerbomen in de wijk Zuid

ren tot deze categorie. Het gaat hierbij om gemeentelijke en particuliere bomen. Voorbeelden van deze categorie bomen zijn bomen in woonstraten van wijken, bomen in bossen, bomen in wijkparken. Hun functies zijn divers. Voor deze sfeerbomen is niet één streefbeeld op te stellen. Dit hangt af van de functie en de plek.

Statusverschil

Het grootste verschil tussen de sfeerbomen enerzijds en de monumentale en structuurbomen anderzijds, is het schaalniveau waarop zij van belang zijn en de relatie met andere functies. Monumentale bomen en structuurbomen zijn op stadsniveau van belang. Zij vormen een duurzaam groen weefsel dat de stad als geheel bindt. Sfeerbomen kunnen meer als 'inrichtingselement' worden gezien.

Hoewel deze categorie bomen een minder hoge status heeft, zijn deze bomen wel van grote waarde. Deze bomen vervullen diverse functies. Omdat ze vaak in woonstraten voorkomen, zijn ze voor de beleving van onze burgers van groot belang. Daarnaast zullen de toekomstige monumentale bomen in de wijken uit deze boomcategorie voortkomen. Tot slot is het de categorie waar de meeste bomen in vallen.

4.3.2 Behouden van sfeerbomen

sfeerbomen in de wijk Sparrenburg

Behouden

Gemeentelijke sfeerbomen

Sfeerbomen zijn geplant met een bepaald doel en hebben een functie te vervullen. In de loop van de tijd kunnen sfeerbomen aanzienlijke waarden hebben ontwikkeld als gevolg van hun functioneren. Daarnaast hebben sfeerbomen investeringen gekost in de vorm van aanleg en onderhoud. Daarom geldt ook voor sfeerbomen dat behoud voorop staat.
Het kan echter voorkomen dat een sfeerboom zijn functie niet meer vervult, ernstige overlast veroorzaakt of niet meer aan de gewenste kwaliteitseisen voldoet. Ook komt het voor dat een boom niet meer past in een gewijzigde situatie als gevolg van een ruimtelijke ontwikkeling of herinrichtingsplan. In die gevallen wordt een afweging gemaakt tussen behoud en verwijdering.

Particuliere sfeerbomen

De redenen waarom een particulier een boom plant kunnen divers zijn, evenals zijn redenen om een boom (weer) te willen verwijderen. Wij vinden het onze verantwoordelijkheid ons hierin te mengen zodra het een boom betreft die van maatschappelijk belang is.

4.3.3 Welke sfeerbomen willen we beschermen?

Voor monumentale bomen en structuurbomen staat onomstotelijk vast dat hiervoor een streng beschermingsregime van toepassing is. Voor de sfeerbomen is dat niet vanzelfsprekend. Enerzijds willen wij die bomen goed beschermen. Anderzijds willen wij de regeldruk voor burgers en ambtenaren beperken en willen wij burgers ook vrij laten in hun keuzen ten aanzien van hun eigendom. De doelstelling van het kapbeleid is het beschermen van bomen die wij waardevol vinden. Als overheid richten wij ons daarbij in het bijzonder op bomen die voor de maatschappij waardevol kunnen zijn. Heeft een boom een beperkte maatschappelijke waarde, dan vinden we het niet redelijk om daar regels aan te stellen. Bij particuliere bomen vinden wij dan het particuliere belang zwaarder wegen.

Wij hebben hierin een balans gevonden door sfeerbomen kapvergunningplichtig te stellen vanaf een omtrek van één meter.

Eénmetergrens

We vinden sfeerbomen met een omtrek vanaf één meter van zodanig maatschappelijk belang dat wij de afweging willen maken tussen maatschappelijk belang en reden voor kap. Waarom we kiezen voor een omtrek van één meter leggen we hierna uit.

Waarom wel regels

De omvang van een boom is sterk bepalend voor de invloed die hij heeft op zijn omgeving en dus voor de waarde voor de maatschappij. Een boom met een omtrek van 1 meter of meer, heeft een formaat dat wezenlijk deel kan uitmaken van het straatbeeld. Een boom van dit formaat kan zelfs het niveau van buurtbelang overschrijden. Daarnaast mag men van een boom met dit formaat verwachten dat die een aanzienlijke meerwaarde heeft voor de hele straat. Die meerwaarde kan bestaan uit diverse facetten, zoals omschreven in bijlage 1.

Voor dergelijke bomen vinden wij het belangrijk dat wij de afweging kunnen maken tussen behoud of kap. Bij die afweging werken wij met weigeringsgronden. Hierin wordt het maatschappelijk belang van de boom afgewogen tegen het belang van de aanvrager. Het maatschappelijk belang wordt bepaald aan de hand van de waarde van de boom. De volgende waarden zijn hierbij van belang:

- beeldkwaliteit (zichtbaarheid en kwaliteit voor de omgeving);
- cultuurhistorische waarden;
- natuurwaarde;
- waarde ten aanzien van overige functies (zoals klimaat, afscherming en luchtkwaliteit);
- bijzondere boomwaarden;
- vitaliteit, levensverwachting en gaafheid.

Daarnaast vinden wij deze bomen zo belangrijk dat wij vinden dat belanghebbenden daar formeel inspraak op moeten kunnen hebben.

Waarom geen regels
Ook sfeerbomen met een omtrek kleiner dan 1 meter kunnen wel degelijk waarden hebben (zie bijlage 1). Het belang van deze bomen strekt vaak niet verder dan tot direct aanwonenden. Wij vinden dat wij ons als overheid niet op die bomen moeten richten om de volgende redenen:

- Behoud van deze bomen is de verantwoordelijkheid van de eigenaar.
- De administratieve last voor de gemeente neemt enorm toe.
- De regeldruk voor burgers neemt enorm toe. Dit is in strijd met de wens tot deregulering.

Consequenties

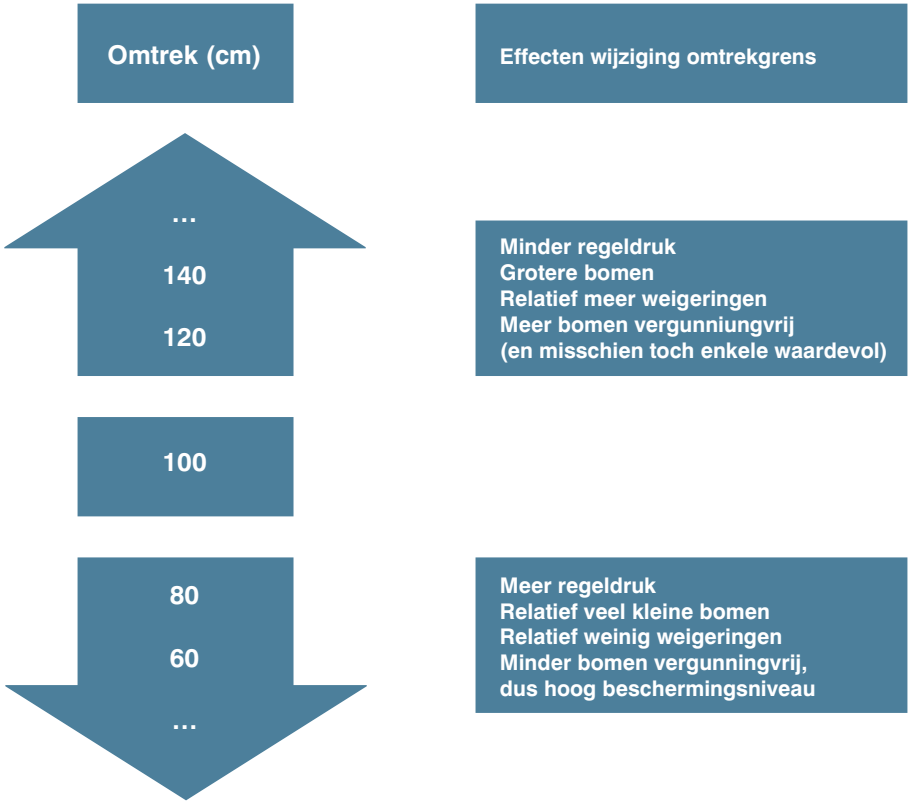

Gelet op het huidige bomenbestand en de ervaringen met het vorige kapbeleid vinden wij dat met een omtrekgrens van 1 meter een goede balans ontstaat tussen beschermingsniveau en regeldruk. Zouden wij de omtrekgrens verhogen, dan zou dat betekenen dat minder aanvragen moeten worden ingediend en behandeld. We spreken hier over forse bomen. De kans dat er bomen bij zijn die wij te waardevol vinden om te (laten) kappen is groot.

Het verlagen van de grens betekent dat meer aanvragen moeten worden ingediend en behandeld. Uit ervaring blijkt dat uit heel veel aanvragen slechts enkele aanvragen worden gefilterd die uiteindelijk worden geweigerd. Dit heeft vooral te maken met het feit dat veel kleine bomen vaak niet waardevol genoeg worden geacht om een vergunning te weigeren. Het verder verlagen van de grens betekent dus aanzienlijk meer proceduretijd met slechts een marginaal hoger beschermingsniveau.

Samenvatting boomcategorieën

Categorie	Hoe vastgelegd	Status	Uitgangspunten
Monumentale boom	Een lijst met de meest waardevolle bomen van de gemeente	Extreem waardevol door uniek karakter op stads- en/of landelijk niveau	Behouden Zorgen voor nieuwe aanwas
Boomstructuren (waardevolle boomstructuur, hoofdstructuur en stadshart)	Aangegeven op kaart	Zeer waardevol door functioneren in structuur op stadsniveau	Behouden en ontwikkelen van structuur in zijn geheel
Sfeerboom > 1 meter	Grote gemeentelijke bomen in beheersysteem, particuliere bomen niet vastgelegd	Hoge waarde door omvang en waarde voor directe omgeving	Behouden indien waardevol want waarde voor leefomgeving en potentieel monumentaal
Sfeerboom < 1 meter	Kleine gemeentelijke bomen in beheersysteem, particuliere bomen niet vastgelegd	Basiswaarde Waardevol door functioneren op plaatselijke schaal	Behouden indien waardevol want waarde voor leefomgeving en waarde kan nog sterk toenemen

Voor locaties en aantallen bomen verwijzen wij naar de structuurkaart en de monumentale bomenlijst met bijbehorende kaart.

Ontwikkelen bomenbestand 5

5.1 Efficiënt investeren

Wij investeren efficiënt. Dit betekent dat wij de inzet van middelen en energie afstemmen op het rendement dat wij van een boom verwachten. Onder rendement verstaan wij zaken als omvang, beeldkwaliteit en natuurwaarde. Aanleg, beheer en onderhoud stemmen wij af op het wensbeeld dat wij voor ogen hebben en de mogelijkheden ter plekke. Dat beeld wordt op hoofdlijnen gevormd door de boomgrootte en de levensverwachting. Hoe hoger de status van een boom, hoe langer de gewenste omlooptijd is en hoe meer wij hierin willen investeren.

In de tabel hieronder vindt u een globale richtlijn. Deze geeft een beeld van de verwachtingen die wij hebben van onze verschillende boomcategorieën. Uiteindelijk vormt het moment van kappen altijd een maatwerkkeuze. Ons uitgangspunt is dat wij bomen zo lang mogelijk willen behouden mits de omstandigheden dat toestaan.

Boomcategorie	Richtlijn boomgrootte	Minimale levensverwachting
Monumentaal	1e grootte	100 jaar
Structuurboom	1e of 2e grootte	80 jaar
Sfeerboom	1e, 2e of 3e grootte	variërend

5.2 Ontwikkelen van het bomenbestand

Ontwikkelen van het bomenbestand betekent ook dat wij op tijd ingrijpen. Tijdig en planmatig vervangen betekent dat het bomenbestand een evenwichtige en beheerbare leeftijdsverdeling houdt. Verder zorgen wij ervoor voldoende bomen aan te planten zodat de verhouding tussen groen en rood in balans blijft. Het planmatig ontwikkelen van nieuw groen doen wij op verschillende manieren.
Om op tijd in te kunnen grijpen, blijven wij nauw betrokken bij alle ontwikkelingen die spelen in de (semi-)openbare ruimte. Wij volgen planvormingsprocessen op de voet en brengen het boombelang op tijd in. Zo zorgen wij ervoor dat andere ontwikkelingen bijdragen aan het realiseren van onze doelstellingen.

Groen voor Schone Lucht
In 2008 is het plan 'Groen voor Schone Lucht' vastgesteld. In dit kader planten wij de komende jaren extra groen in de stad aan. Voor een periode van vier jaar is hiervoor een uitvoeringsprogramma opgesteld. Belangrijke bomenprojecten uit dit uitvoeringsprogramma zijn het aanplanten van groen langs hoofdstructuren, groen in de binnenstad, groen langs de snelwegen en groen bij scholen. Het uitvoeringsprogramma van het bomenbeleidsplan uit 2000 is hierin opgenomen. Het uitvoeringsprogramma van het bomenplan zal daarna structureel blijven doorlopen zodat jaarlijks geld beschikbaar is voor de aanpak van lijnstructuren. Daarnaast is in dit kader besloten de ontwikkeling van groenstructuren bij reconstructies functioneel en financieel mee te programmeren.

De Groene Delta
De Groene Delta is het uitvoeringsprogramma van groen en landschap rond de stad. Diverse projecten komen tot stand. Er worden gebieden ingericht, verbetert en aangekocht met als doel het ontwikkelen van natuur, landschap, recreatie en cultuurhistorie. Hierin zijn diverse projecten opgenomen waarbij ook de aanplant van bomen onderdeel kan zijn. Het planten van bomen is hier geen doel op zich. Het kan zelfs zo zijn dat plaatselijk bomen worden weggehaald, bijvoorbeeld om een stuifzandvlakte te herstellen. Plekken waar extra bomen geplant zullen worden zijn Hooge Heide, de Diezemonding en de Kanaalzone.

Ruimtelijke ontwikkelingen
Bij (her-)ontwikkeling komen nieuwe groene invullingen tot stand. Hierbij geldt dat er op elke plek een ontwerp wordt gemaakt waarin ook wordt gekozen hoe het groene karakter wordt ontwikkeld. Hierdoor ontstaan nieuwe structuren en invullingen en kan optimaal worden ingespeeld op het gewenste functioneren. Elders in dit plan wordt hier nader op ingegaan.

Beheer bomenbestand 6

6.1 Voldoen aan basiseisen

boombeheer

Ons beheer is gericht op het in stand houden van het bomenbestand voor de periode die wij ons minimaal ten doel hebben gesteld. Dit beheer heeft tot doel het ontwikkelen van gezonde bomen die veilig zijn voor hun omgeving, met een habitus die past bij de functie. Daarbij proberen wij met ons beheer te sturen op het beperken van overlast door bomen. Wij beheren elke boom zodat hij aan deze basiseisen kan voldoen. Monumentale bomen en structuurbomen hebben bijzondere aandacht bij beheer en onderhoud.

6.2 Regulier beheer

Soms valt het kappen van bomen onder reguliere beheermaatregelen. We spreken van regulier beheer in de volgende gevallen:

- dunning: als het kappen van één of meerdere bomen nodig is om de overblijvende houtopstand een duurzame toekomst te kunnen geven;
- vervanging/inboet: als een boom moet worden verwijderd nadat deze is afgestorven en een nieuw exemplaar wordt teruggeplant.

In deze gevallen is het wegnemen van de boom zelf niet het hoofddoel. De maatregelen zijn juist gericht op de instandhouding en de ontwikkeling van de houtopstand.

6.3 Renovatie/grootschalig beheer

Na verloop van tijd blijkt dat in veel gevallen een wat meer structurele renovatie van het groen nodig is. Op basis van een analyse van een gebied kan bijvoorbeeld worden besloten bomen te vervangen of de structuur aan te passen. Hierbij wordt gekeken hoe het oorspronkelijke ontwerp is opgesteld en of hier aanpassingen in nodig zijn. Uitgangspunt hierbij is dat een duurzame situatie bereikt wordt. Bij deze situaties worden de afwegingen uit dit plan toegepast.

Regelgeving en handhaving 7

7.1 Bomenverordening

7.1.1 Doel bomenverordening

Het hoofddoel van de bomenverordening is het beschermen van houtopstanden, zowel in kwantitatieve als kwalitatieve zin. Het kapvergunningstelsel en de herplantplicht zijn belangrijke juridische instrumenten om de kap van bomen tegen te gaan en een verplichting tot herplant op te leggen. Hiermee is de bomenverordening een sterk instrument om uitvoering te geven aan het bomenbeleid van de gemeente.

Voordelen van boombescherming door een bomenverordening

Wij beschermen onze belangrijkste bomen door middel van de bomenverordening om de volgende redenen:

- Een bomenverordening biedt de mogelijkheid tot goede concrete boombescherming.
- Het feit dat een kapvergunning nodig is, werkt ontmoedigend bij een voornemen tot kap.
- Wij houden zicht op het aantal gekapte bomen én de motivatie daartoe.
- Het contact met de burger biedt mogelijkheden tot voorlichting over bomen en het geven van deskundig advies. Vaak beslist een eigenaar na een persoonlijk gesprek alsnog om de boom te laten staan.
- Zienswijzen en bezwaren kunnen door belanghebbenden worden ingediend.
- Het biedt duidelijkheid naar externen bij ruimtelijke ontwikkelingen over de wijze waarop met bomen wordt omgegaan.

Nadelen van boombescherming door een bomenverordening:
- Uitvoering geven aan een bomenverordening kost de gemeente tijd en geld.
- Voor burgers betekent het regelgeving, beperking van vrijheid op eigen terrein en legeskosten.
- Het risico bestaat dat het belang van een boom in een ruimtelijk plan twee keer wordt afgewogen, zowel in de planvormingsfase als in de vergunningenprocedure. Dit kan leiden tot dubbele tijdbesteding en tijdsverlies in de doorlooptijd van het project.

Met name de eerste twee nadelen zijn van doorslaggevende betekenis bij de keuze om de bomen met een omtrek van minder dan 1 meter uit te sluiten van de kapvergunningplicht. Hoewel deze wel degelijk waarden kunnen hebben, vinden wij deze niet van een zodanig maatschappelijk belang dat die opwegen tegen de nadelen.

7.1.2 Waarom een aparte bomenverordening?

Onze stad werkt met een bomenverordening waarin regelgeving voor bomen is opgenomen. Met de inwerkingtreding van deze verordening is het hoofdstuk 'Bewaren van houtopstanden' in de APV vervallen. Het grootste voordeel van een aparte verordening is dat alle juridische informatie over bomen in één document is opgenomen. Wij kunnen hierin de regels over kap vastleggen. Maar bijvoorbeeld ook de bijdrageregeling voor monumentale bomen regelen. Daarmee vormt het een rechtstreeks en compleet uitvloeisel van ons bomenbeleid.

Onze bomenverordening is voorzien van een uitgebreide toelichting. Wij vinden het heel belangrijk dat de regels voor iedereen duidelijk zijn en geen ruimte laten voor interpretaties.

7.1.3 Inhoud van de verordening

In bijlage 5 vindt u de tekst van de Bomenverordening. De modelverordening van de Bomenstichting (2007) heeft hierbij als leidraad gediend. Hierin is een aantal wijzigingen doorgevoerd die zorgen voor een goede aansluiting op de situatie in onze gemeente.

7.1.4 Toetsing vergunningaanvraag structuurboom of sfeerboom

Zorgvuldig bestuur

Zorgvuldig bestuur betekent goed voorbereid, helder afgewogen en consequent beleid. Alle feiten en belangen moeten goed tegen elkaar worden afgewogen. In het kader van de openbaarheid van bestuur moet ook inzichtelijk zijn hoe die belangenaf-

weging heeft plaatsgevonden. Een kapvergunning doorloopt de procedure die in bijlage 6 als schema is gevoegd.

Standaardisatie en integratie
Vanuit het oogpunt van efficiency speelt de wens om de vergunningenprocedure eenvoudig te houden en onnodige bureaucratie te voorkomen. Een gulden middenweg tussen een zorgvuldige beoordeling en een efficiënte werkwijze vinden wij in de standaardisatie en integratie van het aanvraag- en beoordelingsformulier. Eén formulier vormt het aanvraagdocument en beoordelingsformulier. Aan het eind van de procedure is het hele document ingevuld. Het bevat dan alle gegevens, van aanvraag tot en met publicatietekst. Dit heeft de volgende voordelen:
- één document vormt het complete dossier. Gegevens zijn dus gebundeld;
- de aanvrager heeft zicht op de beoordelingsgrondslag;
- dit document kan in zijn geheel worden gepubliceerd als de motivatie voor het besluit. Hierdoor is sprake van een transparante werkwijze.

Op hoofdlijnen bevat het formulier de volgende onderdelen:
- feitelijke gegevens van de aanvraag, zoals gegevens aanvrager, perceelsgegevens, reden van aanvraag;
- feitelijke gegevens van de beoordeling, zoals leeftijd/plantjaar, stamomtrek, foto, locatieaanduiding;
- beschrijving waardering boomwaarde;
- beschrijving waardering verwijderingsgronden;
- afweging, besluit en motivatie vergunning;
- afweging, besluit en motivatie herplantplicht/bijdrage Bomenfonds;
- tekst voor publicatiedoeleinden.

Waardering boombehoud
Het belang van boombehoud is gerelateerd aan het maatschappelijk belang. Als een boom in hoge mate het maatschappelijk belang dient, is kap van die boom onwenselijk. Als een boom nauwelijks meerwaarde betekent voor zijn omgeving, vinden wij dat wij die eigenaar niet mogen beperken in zijn vrijheid op eigen perceel. Wij objectiveren onze keuze zo veel mogelijk door bij elke aanvraag dezelfde onderwerpen te beoordelen. Wij kijken hierbij naar:
- beleidsmatige status (is de boom onderdeel van een structuur op de structuurkaart) ;
- beeldkwaliteit (zichtbaarheid en kwaliteit voor de omgeving);
- cultuurhistorische waarden;
- natuurwaarde;
- waarde ten aanzien van overige functies (zoals klimaat, afscherming en luchtkwaliteit);
- bijzondere boomwaarden;
- vitaliteit, levensverwachting en gaafheid.

Waardering verwijderingsgronden
Vervolgens worden de verwijderingsgronden afgezet tegen de waardering van het boombehoud. De redenen om een boom te willen verwijderen kunnen divers van aard zijn. Denk daarbij aan diverse vormen van schade en overlast. Ook hierbij kijken wij naar vaste onderwerpen. Denk daarbij aan:
- reden voor kap;
- aard van eventuele hinder;
- tijdsduur van overlast;
- schade;
- afstand tussen boom en gehinderd of beschadigd object.

Afweging, besluit en motivatie vergunning
Alle feitelijke gegevens, de waardering van de boomwaarde en de waardering van de verwijderingsgronden samen, wegen we integraal af. De waardering van de boomwaarde resulteert in een principe-uitspraak. Die stellen wij bij op basis van de feitelijke gegevens en de waardering van de verwijderingsgronden. Op dat moment speelt de reden van aanvraag een grote rol. Deze afweging en het besluit schrijven we duidelijk uit op het beoordelingsformulier.

7.1.5 Toetsing vergunningaanvraag monumentale boom
Ook voor het kappen van een monumentale boom is een vergunning nodig. Het feit dat een boom op de monumentale bomenlijst staat, geeft aan dat sprake is van een van de meest bijzondere bomen van de stad. Het beleid voor deze bomen is sterk behoudend. Een vergunning verlenen wij alleen als aantoonbaar sprake is van:
- een situatie waarbij de boom het einde van zijn levenscyclus heeft bereikt, de boom is (bijna) dood of door aftakeling instabiel;
- een ernstige bedreiging van de (openbare) veiligheid;
- een zwaarwegend maatschappelijk belang.

Ook moet uit deskundig onderzoek blijken dat alternatieven om de boom te sparen in beeld zijn gebracht en afgewogen.

De aanvrager moet zijn verzoek tot kap uitgebreid en goed onderbouwd motiveren. Het College van burgemeester en wethouders beslist over het al dan niet verlenen van een vergunning.

7.1.6 Beoordeling herplant/compensatie
In het kader van de bomenverordening kan bij het verlenen van een kapvergunning of bij illegale kap herplant of compensatie worden opgelegd. Wij verlangen herplant of compensatie als de waarde van de boom in principe aanleiding geeft tot een weigering, maar andere factoren ertoe hebben geleid de vergunning

toch te verlenen. Of herplant of compensatie gewenst is, is ook in dit geval dus gekoppeld aan de waarde van de boom.

Herplant
Herplant schrijven wij voor als een nieuwe boom op of nabij die locatie de kans heeft om uit te groeien tot een gezond volwassen exemplaar. Hiermee doen wij recht aan het doel van herplant, namelijk het terugbrengen van een verloren groene waarde. In sommige gevallen is het niet mogelijk om bomen terug te planten op of nabij de plek waar ze zijn gekapt. Als dit bij een particulier gebeurt, accepteren wij dit. Het totaalplaatje van alle tuinen en erven vormt een dynamisch geheel waar continu wijzigingen plaatsvinden in het bomenbestand en er wordt hier ook veel bijgeplant. Wij vinden het niet redelijk om een burger te verplichten tot financiële compensatie als herplanten fysiek onmogelijk is.

Voorwaarden bij herplantverplichting
De omvang van herplant brengen wij zoveel mogelijk in relatie tot de waarde en omvang van de gekapte boom. Uiteindelijk moet herplant leiden tot een boom met dezelfde waarde als de boom die is verwijderd. De financiële last die wij een burger daarmee opleggen moet wel redelijk zijn. Wij eisen in normale gevallen geen kostbare herplant. In het kapvergunningbesluit geven wij duidelijk de eisen aan waaraan de herplant moet voldoen:
- aantal bomen
- minimale maat
- soort
- aanduiding locatie
- termijn waarbinnen herplant moet plaatsvinden en terugmeldingsplicht
- instandhoudingsplicht

Structuurbomen
Als in een structuur een boom moet worden verwijderd, willen wij dat binnen de structuur wordt gecompenseerd. Uitgangspunt is de boomwaarde van de te kappen boom. Wij werken volgens het volgende principe:
1. verplanten naar andere plek binnen structuur;
2. planten van een boom van dezelfde grootte binnen dezelfde structuur;
3. planten van meerdere kleinere bomen, binnen dezelfde structuur;
4. storting van compensatiegelden in Bomenfonds.

Herplant en compensatie van Monumentale bomen
Het kappen van een monumentale boom betreft altijd een bijzondere situatie. Als een dergelijk waardevolle boom moet wijken voor een zwaarwegend maatschappelijk belang, vinden wij dat de maatschappij ook dezelfde groene waarde terug moet

krijgen. Hierbij leggen wij een herplant op waarbij een boom van dezelfde waarde moet worden teruggeplant. Omdat dit niet vaak mogelijk is, zal aanvullend gecompenseerd moeten worden op de plek van de ingreep of door storting in het Bomenfonds.

Herplant en compensatie na noodkap
Als sprake is van noodkap, kunnen wij vooraf geen juiste afweging maken voor herplant. De reden van kap heeft weinig consequenties voor de wens tot herplant. Bij noodkap werken wij daarom volgens dezelfde herplantprincipes als bij normale kap

Herplant en compensatie na illegale kap
Als een boom illegaal wordt gekapt, maken wij achteraf alsnog de afweging tussen boombelang en verwijderingsgronden. Als hieruit blijkt dat wij bij een aanvraag wel een vergunning verleend zouden hebben, leggen wij een herplant op die wij ook aan de vergunning zouden hebben gekoppeld. Als uit de afweging blijkt dat wij geen vergunning zouden hebben verleend, leggen wij een zware herplantplicht op. Wij verplichten de boomeigenaar een boom terug te planten in dezelfde maat als de boom die is verwijderd. Omdat dit praktisch uitvoerbaar moet zijn, hanteren wij daarbij een maximale maat van 60/70. De op te leggen herplantmaat is mede afhankelijk van de boomsoort en de omstandigheden.

Herplant of compensatie bij ruimtelijke ontwikkelingen
Bij een ruimtelijke ontwikkeling wordt zorgvuldig omgegaan met de aanwezige bomen. Echter zullen ook vaak bomen moeten wijken. Bij ruimtelijke ontwikkelingen die passen binnen het bestemmingsplan en bij kleine afwijkingen (ontheffingen) wordt herplant en compensatie gebaseerd op de uitgangspunten van de bomenverordening. Bij projectbesluiten en bestemmingsplanwijzigingen wordt een ander traject doorlopen. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 8.2.

Uitzonderingen
Indien bij toepassing van bovenstaande uitgangspunten onredelijke eisen ontstaan, kan om deze reden afgeweken worden van de uitgangspunten.

Situatie	Herplant/compensatie
Sfeerboom	Minimaal 1 boom vanaf maat 20/25
Sfeerboom particulier in voor- of zijtuin	Minimaal 1 boom vanaf maat 14/16
Structuurboom	Binnen dezelfde structuur 1. Verplanten 2. Zelfde grootte terugplanten 3. Meerdere bomen terugplanten vanaf maat 20/25 4. Storting compensatiegelden

Situatie	Herplant/compensatie
Monumentale boom gemeente (kap om redenen van veiligheid of noodtoestand)	Minimaal 1 boom vanaf maat 20/25
Monumentale boom particulier	1. Minimaal 1 boom vanaf maat 14/16
Monumentale boom (kap omwille van maatschappelijk belang)	1. Minimaal 1 grote boom terugplanten. Richtlijn is maat 60/70, afhankelijk van soort en omstandigheden. 2. Restwaarde na herplant berekenen en storten in Bomenfonds
Illegale kap die wel verleend zou zijn	herplant conform bovenstaande richtlijnen
Illegale kap die niet verleend zou zijn	herplant in formaat gekapte boom en maximaal formaat 60/70

7.2 Handhaving

Wij vinden het belangrijk om onze regelgeving te handhaven. Wij hebben regels immers niet voor niets. Het grondgebied van onze gemeente is echter te groot om overal actief te controleren op misstanden. Zodra wij zelf zaken constateren, reageren wij adequaat daarop. Daarnaast zijn onze burgers ook onze 'oren en ogen'. Als een melding binnenkomt over illegale kap, vindt een controle plaats en zonodig starten wij een handhavingstraject.

7.3 Aanverwante wet- en regelgeving

7.3.1 WABO

Op 4 november 2008 heeft de Eerste Kamer de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) aangenomen. Deze treedt 1 oktober in werking. Met de WABO wordt de omgevingsvergunning geïntroduceerd. Deze vergunning vervangt een aantal toestemmingsstelsels. De bedoeling is dat één procedure leidt tot één besluit waarin toestemming wordt verleend voor alle activiteiten die nodig zijn voor het realiseren van een fysiek project (bouw, aanleg, oprichten, gebruik). De kapvergunning wordt dan geïntegreerd in de WABO.

7.3.2 Bestemmingsplan buitengebied

Aanlegvergunningsstelsel

In het bestemmingsplan buitengebied is een aanlegvergunningsstelstel opgenomen. Hierin is vastgelegd dat het in gebieden met bijzondere waarden verboden is om houtopstanden te kappen zonder aanlegvergunning. In deze gebieden kan het dus voorkomen dat voor het kappen van één houtopstand zowel een aanlegvergunning als een kapvergunning nodig is. In het kader van deregulering lossen wij dit als volgt op:

Als een vergunningaanvraag binnenkomt, toetsen wij of deze vergunning alleen voldoende is. Als ook een kapvergunning nodig is, beschouwen wij de aanvraag aanlegvergunning ook als aanvraag kapvergunning.
Wij beoordelen de twee vergunningen tegelijk en stemmen die op elkaar af.
Hieruit volgt één besluit: wel of niet kappen. In het besluit vermelden wij dat dit ook dienst doet als kapvergunning en dat daarom een herplantplicht kan worden opgelegd. Het besluit doorloopt vervolgens de gebruikelijke procedure voor aanlegvergunningen.

7.3.3 Boswet

vleermuizen zijn beschermd en maken gebruik van holten in bomen

Doelstelling
Buiten de bebouwde kom is de Boswet van toepassing. Deze wet heeft tot doel het totale areaal aan houtopstanden gelijk te houden. Deze wet zegt niets over de kwaliteit van een houtopstand, maar wel over de kwantiteit. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) vormt het bevoegd gezag. De uitvoering van de Boswet gebeurt door de Provincie.

Hoofdregel
De hoofdregel is dat houtopstanden buiten de bebouwde kom, bestaande uit minimaal twintig bomen of met een oppervlakte van minimaal tien are, pas mogen worden gekapt nadat het voornemen tot kap gemeld is bij het ministerie van LNV. Ook is het verplicht te herplanten.

Toepassingsgebied
De Boswet geldt alleen buiten de bebouwde kom inzake de Boswet. Elke gemeente bepaalt zelf deze grens. In bijlage 3 vindt u een overzichtskaart met daarop de begrenzing.

Overlap met Bomenverordening
De Bomenverordening geldt voor het hele grondgebied van onze gemeente. In het buitengebied is sprake van een overlap. Het kan dus voorkomen dat een burger in het buitengebied een melding moet doen bij het ministerie van LNV en dat hij een kapvergunning moet aanvragen bij de gemeente.

7.3.4 Voorpootrechten
Op enkele plaatsen in het buitengebied is sprake van voorpootrecht. Dit is een zeer oud recht dat grondeigenaren de mogelijkheid biedt om openbare gronden, grenzend aan hun percelen, te beplanten. In de praktijk betekent dit dat grondeigenaren bomen planten in de gemeentelijke bermen. De gemeente mag deze bermen niet beplanten. Het oude recht kan worden gezien

als cultuurhistorie en het gevarieerde laanbeeld als een kenmerk van het landschap ter plaatse.
Het voorpootrecht levert echter ook verschillende problemen op:
- Als rechthebbenden de bermen niet beplanten, vallen gaten in de bomenstructuur.
- Als rechthebbenden hun bomen niet goed onderhouden ontstaan onveilige situaties. De boomeigenaar is verantwoordelijk voor zijn bomen maar de gemeente voor de veiligheid van de weg.
- Rechthebbenden planten vaak andere bomen dan de gemeente het liefst zou zien.

De gemeente heeft in het verleden het voorpootrecht langs enkele wegen overgenomen van de eigenaar. Uitgangspunt is dat dit kosteloos plaatsvindt. Het recht vertegenwoordigd namelijk in de huidige situatie geen waarde meer. Bij overname worden de bomen eigendom van de gemeente. Het voorpootrecht is geen argument om een kapvergunning voor de betreffende bomen te verlenen.

7.3.5 Flora- en faunawet

Hoofdregel
De Flora- en faunawet regelt dat beschermde planten en dieren niet mogen worden gedood, verjaagd, gevangen of verontrust. Uitvoering van werkzaamheden in of nabij bomen kan in strijd zijn met dit verbod. Als het onmogelijk is dit te voorkomen, dient een ontheffing te worden aangevraagd. Het ministerie van LNV is uitvoerder van deze wet. Als gemeente stemmen wij onze kapactiviteiten af op deze wet. Daarnaast informeren wij anderen over deze wet.

Tijdstip van kappen
Om schade aan natuurwaarden te voorkomen controleren wij of er beschermde soorten gebruik maken van de te kappen boom. Veel voorkomende beschermde soorten in bomen zijn vleermuizen en broedvogels. Wij kappen zoveel mogelijk buiten het broedseizoen. Voor de meeste vogels is dit de periode van 15 maart tot en met 15 juli. In het geval van watervogels is dit van 15 maart tot en met 15 augustus. Als wij toch tijdens het broedseizoen willen kappen, controleren wij vooraf de bomen op de aanwezigheid van vogelnesten. Wanneer er geen beschermde natuurwaarden worden aangetroffen, voeren wij de kap direct uit. Als wel beschermde natuurwaarden worden aangetroffen, stellen wij de kap uit.

7.4 Overzicht wet- en regelgeving

Het kan dus voorkomen dat voor het kappen van één boom meerdere ontheffingen, vergunningen of meldingen nodig zijn. Hieronder staan de mogelijkheden weergegeven.

Wet of regeling	Criteria/Op te zoeken:
Flora- en faunawet	Bij aanwezigheid beschermde soorten
Boswet	Buiten bebouwde kom (bijlage 3)
Bomenverordening	Monumentale bomen Structuurbomen Sfeerbomen >1 m
Bestemmingsplan	In aanlegvergunningstelsel bestem-mingsplan buitengebied

In bijlage 4 vindt u deze vier regelgevingen en wetten, met de bijbehorende documenten en afwegingen.

Inrichting en Beheer 8

8.1 Inrichtingseisen

8.1.1 Inrichtingsprincipes bomen

Een optimale groene inrichting begint bij het ontwerp van een gebied. Wij willen kansen aangrijpen door bestaande bomen te benutten en duurzame plantplaatsen aan te leggen voor bestaande en nieuwe bomen. Op die manier hebben zij een langere levensduur. Omdat ze langer kunnen blijven staan geven ze meer rendement uit de investering van aanleg en beheer. Omdat ze minder schade en overlast veroorzaken, vergen ze minder beheerkosten.

Planten in goede omstandigheden vraagt om ruimte en die is er niet altijd. Soms is het beter alleen enkele grote bomen op markante plekken neer te zetten. Op andere plekken is een enkele rij met grote bomen veel groener dan een dubbele rij met kleine bomen. En soms passen bomen echt niet in het straatprofiel. In dergelijke gevallen overwegen wij wel andere mogelijkheden zoals bijvoorbeeld gevelgroen of het plaatsen van plantenbakken. In elke situatie is sprake van maatwerk. Daarbij werken wij wel volgens een aantal basis inrichtingsprincipes.

Drietrapsraket

Wij gaan zorgvuldig met bestaande bomen om zodat de kwaliteit van het openbaar groen op peil blijft. Een bestaande boom heeft al direct een hoge waarde. Een nieuwe boom moet die nog ontwikkelen. Daarom werken wij met de drietrapsraket:

1. handhaven/inpassen
2. verplanten
3. kappen en herplant

Handhaven heeft de voorkeur, maar alleen als:
- de boom veilig is;
- de boom voldoet of kan gaan voldoen aan het streefbeeld;
- de investeringen voor handhaven/inpassen in verhouding staan tot de levensverwachting van de boom.

het verplanten van een boom

Verplanten heeft de tweede voorkeur, maar alleen als:
- de alternatieven op het bouwplan goed zijn overwogen;
- handhaven onmogelijk is;
- een andere locatie een beter toekomstperspectief biedt voor de boom;
- het (boom-)technisch mogelijk is de boom te verplanten;
- de investering in verhouding staat tot de verwachte kwaliteit die de boom na verplanten zal opleveren.

Kappen gebeurt als de eerste twee opties goed zijn overwogen. Waar mogelijk wordt de boom dan gecompenseerd door herplant van een nieuwe boom. Dit geldt ook voor niet kapvergunningplichtige bomen.

Open grond
Bomen planten wij in open grond. Alleen als het niet anders kan, planten wij bomen in verharding. In dat geval worden groeiplaatsen ingericht waarmee de bomen toch het gestelde eindbeeld kunnen bereiken.

Kansrijke locaties
Wij zoeken bewust naar kansrijke locaties. Plekken waar voldoende kwalitatieve ruimte is om bomen tot volle wasdom te laten komen. In enkele gevallen kunnen daar monumentale bomen uit voortkomen.

Passend binnen de ruimte
Het eindbeeld van de boom moet passen binnen de beschikbare ruimte, zonder dat repeterende noodingrepen zoals vormsnoei noodzakelijk zijn. Wij bedoelen daarmee ingrepen die verder gaan dan normaal beheer.

Juist sortiment
De sortimentskeuze stemmen wij af op de abiotische omstandigheden.

Voorwaarden
Wij planten alleen bomen als aan de voorwaarden voor het bereiken van de gewenste eindleeftijd kan worden voldaan.

Kwaliteit voor kwantiteit
Wij vinden de kwaliteit van de bomen belangrijker dan het aantal. Kwaliteit gaat voor kwantiteit.

8.1.2 Richtlijnen uit het Handboek Groeiplaatsinrichting
Voor de inrichting van groeiplaatsen werken wij met het Handboek Groeiplaatsinrichting. Dit is een technisch handboek dat gebruikt wordt als naslagwerk bij het ontwerpen van groeiplaatsen. De gewenste leeftijd van de boom, de grootteklasse en het vochtaanbod bepalen welk volume een groeiplaats moet krijgen. Dit is voor elke situatie maatwerk.

In de praktijk blijkt dat het vaak niet mogelijk is aan de gestelde richtlijnen te voldoen. Meestal is ruimtegebrek hiervan de oorzaak. Als een duurzame groeiplaatsinrichting niet mogelijk is, bestaan de volgende keuzen:
1. het aanpassen van het ontwerp in het voordeel van de boom;
2. de grootteklasse van de boom verlagen;
3. de omlooptijd van de boom verkorten;
4. het toepassen van innovatieve groeiplaatsen.

Innovatieve groeiplaatsen
Als een sterke wens bestaat om bomen te planten en uit te laten groeien, terwijl dat met een normale groeiplaats niet mogelijk is, kan het nodig zijn om innovatieve groeiplaatsen te ontwikkelen. Hierbij worden bomen bijvoorbeeld geplant in boombunkers (ondergronds) of boombakken (bovengronds). Daarnaast kan het wenselijk zijn om bomen te planten op daken. Het voordeel van deze groeiplaatsen is dat op alternatieve wijze toch een groen beeld wordt bereikt. Het nadeel van innovatieve groeiplaatsen is de hoge investering. In het geval van boombakken en bomen op daken is ook sprake van hoge beheerkosten.

Voorwaarden
Vanuit het oogpunt van kosten passen wij innovatieve groeiplaatsen alleen toe bij bomen die een belangrijke status hebben of moeten krijgen. Dit kunnen monumentale bomen zijn maar ook sfeerbomen die bedoeld zijn om uit te groeien tot monumentale bomen. Dure maatregelen lenen zich alleen goed voor uitzonderlijke situaties waar de groeiomstandigheden niet goed zijn maar waar wel een sterke wens voor bomen bestaat.

8.2 Planprocessen ruimtelijke ontwikkelingen

Binnen gemeente 's-Hertogenbosch doen zich verschillende ruimtelijke ontwikkelingen voor. Voor ruimtelijke ontwikkelingen die passen in het bestemmingsplan en bij kleine afwijkingen van het bestemmingsplan (ontheffingen) wordt getoetst aan de bomenverordening. Daar waar een projectbesluit of bestemmingsplanwijziging nodig is stellen wij voorwaarden aan de omgang met bomen en groen.

8.2.2 Ruimtelijke ontwikkelingen op basis van projectbesluit of bestemmingsplanwijziging

Bij een projectbesluit of een bestemmingsplanwijziging wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Binnen deze procedure vindt een afweging plaats ten aanzien van verschillende functies waaronder groen. Wij stellen hierbij voorwaarden ten aanzien van groen. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij beleidsuitgangspunten uit dit bomenbeleidsplan zoals het zoveel mogelijk behouden van waardevolle bomen, het verplanten van bomen en herplant en compensatie van groen. Afspraken over kap, herplant en compensatie wordt bij het plan vastgelegd zodat hierbij aangesloten kan worden bij de uiteindelijke vergunningprocedure. Het kan zowel om behoud als om ontwikkeling van nieuw groen gaan. De uiteindelijke afweging tussen groen en andere functies vindt plaats in de ruimtelijke procedure, waar de gemeenteraad over beslist.

De rode draad
Bij ruimtelijke procedures is het belangrijk dat het boombelang als een rode draad door het planvormingsproces loopt. Bij de planontwikkeling moeten bomen direct in beeld zijn. Hiervoor gebruiken wij de verplichte bomeninventarisatie. Vervolgens zorgt de bomendeskundige van de gemeente ervoor dat het boombelang in het project wordt verankerd.

Bomeninventarisatie
De initiatiefnemer van een ruimtelijke ontwikkeling is ervoor verantwoordelijk dat de verplichte bomeninventarisatie wordt uitgevoerd. De bomendeskundige kan hierbij adviseren. Hier-

bij worden alle bomen in beeld gebracht en op waarde beoordeeld. De inventarisatie wordt gebruikt bij het ontwerpproces. De gemeente toets hierbij de wijze waarop rekening wordt gehouden met de bomen.

De inventarisatie bestaat minimaal uit:
- digitaal ingemeten tekening;
- boomsoorten;
- stamomvang op 1,30 meter boven maaiveld;
- kroonomvang;
- vitaliteit en levensverwachting van de boom.

Hieruit blijkt welke bomen waardevol en het behouden waard zijn. Op basis van deze bomeninventarisatie worden keuzes gemaakt, (eventueel) bestemmingsplannen aangepast en ontwerpen uitgewerkt. Deze bomeninventarisatie komt terug in het ontwerp waardoor te zien is welk effect het plan op het bestaande groen heeft. De bomendeskundige gebruikt de bomeninventarisatie vervolgens als basis om voorwaarden te stellen aan inpassing en bescherming.

Bomendeskundige
Om ervoor te zorgen dat boombehoud en boomkwaliteit geborgd zijn tijdens het planproces, wijzen wij één medewerker aan die gedurende het hele project belast is met het bewaken van de boomkwaliteit. De bomendeskundige fungeert als adviseur op het gebied van bomen. Hij:
- wordt door de projectleider op de hoogte gehouden van het verloop van het project;
- geeft verschillende partijen boomtechnisch advies;
- beoordeelt de effecten op bomen, inpasbaarheid, verplantbaarheid en beheerbaarheid van bomen in het plan;
- bepaalt welke aanvullende onderzoeken of maatregelen nodig zijn om optimale inpassing en bescherming te realiseren;
- is bevoegd om voorstellen van derden af te wijzen als die de kwaliteit van de te behouden bomen onvoldoende waarborgen;
- kan de buiteninspecteur Bouwen verzoeken het werk stil te leggen als afspraken niet worden nagekomen of bomen worden beschadigd.

8.2.3 Werkwijze procedure
Ruimtelijke ontwikkelingen, die niet passen binnen het bestemmingsplan, doorlopen een uitgebreid traject. Omdat bij deze projecten vaak bomen en andere belangen in het spel zijn, leggen wij deze procedure hier uitgebreider uit.

Fase	Maatregel en instrumentarium	Resultaat	Verantwoordelijken	Toets door
Initiatief	Stedenbouwkundige voorwaarden en bomeninventarisatie	Overzicht (waardevolle) bomen	Initiatiefnemer, stedenbouwkundige initiatiefnemer	Stedenbouwkundige, ontwerper, bomendeskundige
Stedenbouwkundig plan/ schetsontwerp	BEA's, inpasbaarheidsonderzoeken, groeiplaatsonderzoeken en beheertoets	Keuze bomen behouden, verplanten of verwijderen	Initiatiefnemer	Ontwerper, bomendeskundige
Bestemmingsplan / projectbesluit	Ruimtelijke onderbouwing	Groenparagraaf met visie, transparante afweging tussen behouden, verplanten of verwijderen	Stedenbouwkundige/planjurist	Ontwerper
Ontwerp	Detaillering groeiplaatsen m.b.v. handboek groeiplaatsinrichting	Correcte inpassing van bomen	Initiatiefnemer	Bomendeskun-dige
Bestek	Opstellen realisatiebestek inclusief boombeschermingsplan	Afgesproken maatregelen voor correcte aanplant en boombescherming vastgelegd in bestek	Initiatiefnemer	Bomendeskundige
Vergunningen	Aanvragen vergunning	Vergunning, evt. met herplantplicht	Inititatiefnemer	Afdeling Bouwen (vergunning) en bomendeskundige (toets)
Realisatie	Naleven eisen bestek	Correcte aanplant en bescherming van bomen	Aannemer	Bomenwacht en bomendeskundige
Oplevering (bij gemeentebomen)	Overdrachtsdocument voor beheerafdeling	Kennis over bomen in projectgebied	Initiatiefnemer	Bomenwacht

8.2.4 Toelichting schema

Initiatieffase
Als een initiatiefnemer zich meldt met een ruimtelijke ontwikkeling, volgt een intakegesprek. Op dat moment leggen wij de initiatiefnemer voor:
- dat groen als integraal onderdeel moet worden meegenomen in het plan;
- dat hij verantwoordelijk is voor de benodigde onderzoeken;
- welke bomen kapvergunningplichtig zijn;
- dat waardevolle bomen herplantplichtig zijn;
- dat financiële compensatie kan worden verlangd als de fysieke mogelijkheid ontbreekt om op dezelfde plek terug te planten.

De initiatiefnemer zorgt voor een bomeninventarisatie die aan de gemeente ter goedkeuring wordt voorgelegd. Op dat moment worden afspraken gemaakt over de bomen die te handhaven zijn.

Stedenbouwkundig plan/schetsontwerp
Bij toetsen van het schetsontwerp gebruiken wij de bomeninventarisatie als richtlijn. Het ontwerp moet zodanig worden vormgegeven dat zoveel mogelijk van deze bomen behouden blijven. Ook derden moeten aantonen dat zij werken volgens de drietrapsraket (behouden – verplanten – kappen). Voor een goede afweging tussen de mogelijkheid van behoud of verplanting, kan het noodzakelijk zijn nader onderzoek uit te voeren. Afhankelijk van de boom en de omstandigheden kunnen dit de volgende onderzoeken zijn.

Bomen Effect Analyse (BEA)
Geeft antwoord op de vraag: Kan de boom, in het perspectief van de voorgenomen bouw of aanleg, in zijn huidige verschijningsvorm en op deze standplaats, duurzaam behouden blijven? Deze analyse zetten wij in als een te behouden boom mogelijk in gevaar komt door een voorgenomen maatregel. De bomendeskundige kan dit mede beoordelen. Dit kan het geval zijn als maatregelen plaatsvinden binnen de kroonprojectie. De BEA wijst uit of een boom binnen het voorgenomen plan duurzaam te behouden is. Ook geeft een BEA adviezen over aanpassingen van het ontwerp die de boom ten goede komen.

Groeiplaatsonderzoek (GPO)
Geeft antwoord op de vraag: Is de groeiplaats geschikt of geschikt te maken voor het behouden of het planten van de gewenste boom? Dit onderzoek zetten wij in als wij eraan twijfelen of een groeiplaats voldoende kwaliteit heeft om een boom duurzaam in stand te houden.

Verplantbaarheidsonderzoek
Geeft antwoord op de vraag: Is een boom verplantbaar en op welke wijze dient dat dan te gebeuren? Dit onderzoek voeren wij uit als twijfels bestaan over de technische mogelijkheden van verplanting. Niet elke boom en elke situatie lenen zich daarvoor. Daarnaast moeten de kosten van de verplanting redelijkerwijs in verhouding staan tot de levensverwachting van de boom.

Beheertoets
Geeft antwoord op de vraag: Is de boom in het nieuwe ontwerp beheerbaar tegen redelijke kosten? Deze toets wordt uitgevoerd door de afdeling beheer als het gaat om bomen die eigendom zijn of in eigendom komen van gemeente 's-Hertogenbosch.

Het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om de juiste onderzoeken uit te laten voeren en deze te overleggen aan de gemeente als onderbouwing van zijn afwegingen. De bomendeskundige van de gemeente kan ook eisen dat bepaalde onderzoeken worden uitgevoerd. In deze fase is intensief overleg tussen gemeente en initiatiefnemer gewenst.

Vrijstelling bestemmingsplan
Voor vrijstelling van het bestemmingsplan is een ruimtelijke onderbouwing vereist. Hierin wordt een groenvisie met schetsontwerp gevoegd. Bij die visie hoort een transparante afweging voor te behouden, te verplanten, te verwijderen en nieuw te planten bomen.

Ontwerp
In de ontwerpfase worden groeiplaatsen voor bomen ontworpen. Het Handboek Groeiplaatsinrichting kan dienen als uitgangspunt hierbij.

Bestek
Het ontwerp vormt de basis voor de detaillering tot bestek met uitvoeringstekening. Een boombeschermingsplan en nazorg maken integraal onderdeel uit van het bestek. Net als boeteclausules voor het veroorzaken van schade aan bomen. Het boombeschermingsplan bestaat uit de volgende onderdelen:
- kaart met beschermde zones van te handhaven bomen;
- kaart met aanduiding van te realiseren boombeschermingsmiddelen;
- aanduiding van transportroutes en opslagplaatsen;
- bestekposten met daarin de te realiseren boombescherming;

De bomendeskundige van de gemeente toetst bestek en boombeschermingsplan en kan hier nadere eisen aan stellen.

Vergunningen
Zodra precies bekend is welke bomen moeten worden gekapt en waar bomen worden teruggeplant, vraagt de initiatiefnemer een kapvergunning aan. De afweging tussen boomwaarde en een maatschappelijk belang van de uit te voeren maatregel, heeft eerder tijdens het traject plaatsgevonden. Alleen op detailniveau kunnen er wijzigingen voorkomen op gemaakte afspraken. Het is de taak van de initiatiefnemer om die wijzigingen te beargumenteren. De medewerker die de kapvergunningen beoordeelt, toetst documenten en procedures. Is de procedure correct doorlopen? Is de afweging tussen boomwaarde en verwijderingsgrondslag goed gemaakt? Als dat akkoord is, kan vrij snel een kapvergunning worden verstrekt.

Realisatie en nazorg
Het is van belang dat alle gemaakt afspraken over bomen worden nagekomen. Het is de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer om hiervoor zorg te dragen. Afspraken worden gemaakt over de wijze van toezicht ten aanzien van bomen. Bij de realisatie van grote projecten houdt een bomendeskundige, bij voorkeur in het bezit van het certificaat European Tree Technician (ETT), toezicht. Deze deskundige wordt direct bij het begin van het werk ingeschakeld initiatefnemer. Hij ziet toe op naleving van de eisen uit het bestek. Daarnaast fungeert deze persoon als eerste aanspreekpunt als bij uitvoering twijfel bestaat over de omgang met bomen. Denk bijvoorbeeld aan toestemming om wortels af te mogen zagen. Bestaande gemeentelijke bomen blijven tijdens de uitvoering van het werk onder de verantwoordelijkheid van de boombeheerder vallen. Van de aannemer wordt verwacht dat hij deskundigen inzet bij het werken aan bomen. Bij elk werk aan bestaande bomen kan gevraagd worden dat er iemand met het certificaat European Tree Worker (ETW) aanwezig is.

Relaties met externen 9

9.1 Klachten en overlast

9.1.1 Aard van de klachten

Regelmatig ontvangen wij verzoeken van burgers om gemeentelijke bomen te verwijderen omdat ze 'overlast' veroorzaken. Meestal gaat het daarbij om de volgende vormen van overlast:
- schaduw
- overhangende takken/takken tegen raam of gevel
- zichthinder
- schade door wortelgroei
- blad-/bloesemval
- plaagdieren/druipen van bomen
- allergie

9.1.2 Afhandeling klachten

Wij nemen klachten altijd serieus en zullen elke klacht deskundig beoordelen. Omdat wij erkennen dat burgers overlast kunnen ervaren van bomen, onderzoeken wij eerst de oplossingsmogelijkheden.

Een beoordeling ter plaatse geeft een beeld van de mogelijkheden om overlast op te lossen of de overlast te beperken. Daarbij kan sprake zijn van twee opties:
1. overlast is oplosbaar of te beperken;
2. overlast is niet oplosbaar.

Oplosbaar of te beperken

Wij spreken van oplosbare overlast als deze door reguliere beheeringrepen te verhelpen of te verminderen is. Denk daarbij aan het snoeien van overhangende takken, het bestrijden van

plaagdieren of het wegnemen van een enkele wortel. In enkele gevallen kan zelfs het verwijderen of vervangen van één of meerdere bomen onder deze noemer vallen. Dit kan voorkomen in situaties waarbij:
- de boom bijna aan het einde van zijn omlooptijd is;
- het beperken van de overlast een repeterende (en dus dure) maatregel zal zijn;
- verwijderen of vervangen snel tot een duurzaam resultaat leidt;
- de overlastboom onderdeel is van een groep of grotere houtopstand;
- de maatregel past binnen het normale onderhoudsbudget.

Niet oplosbaar
Wij spreken van niet oplosbare situaties als er een patstelling ontstaat tussen het algemeen belang en de burger die overlast ervaart. Dit kan voorkomen in situaties waar sprake is van bomen die wij waardevol achten en die een goede levensverwachting hebben. Wij hebben dan goede redenen om die bomen te behouden. Het komt voor dat een burger de overlast toch ervaart als onacceptabel. Als wij de overlast niet op kunnen lossen dient een burger in een dergelijke situatie vaak een verzoek in tot kap van een boom. Wij gaan daarbij te werk volgens het principe 'Nee, tenzij'.

In principe kappen wij geen bomen om reden van overlast
Wij planten bomen niet voor niets. Een boom heeft een functie te vervullen, bijvoorbeeld als weggeleiding, accentboom of straatverfraaiing. Meestal begint een boom overlast te geven als hij wat ouder wordt. Wij hebben dan al veel in de boom geïnvesteerd om hem zo oud te laten worden en hij begint pas op latere leeftijd aan het gewenste beeld te voldoen.

Ook is 'overlast' een subjectief begrip. Waar de één de verkoelende werking toejuicht als een groot pluspunt, ziet de ander dat als schaduwwerking die zijn leefgenot beperkt. Waar de één vruchtdracht en bladval waardeert om de seizoensbeleving, ziet de ander dat als rommel. Dergelijke subjectieve vormen van overlast kunnen daarom voor ons geen reden zijn om bomen te kappen. Door bomen te kappen vanwege dergelijke subjectieve vormen van overlast zouden wij:
- meewerken aan kapitaalvernietiging doordat bomen worden gekapt voordat ze aan het streefbeeld kunnen voldoen;
- ook de positieve waarden van de boom (zie bijlage 1) wegnemen;
- de burgers tekortdoen die de positieve kanten van deze aspecten inzien.

Omdat bomen het maatschappelijk belang dienen, vinden wij het redelijk dat elke burger lusten en lasten van bomen accepteert. Een vergelijking: uitzicht op geparkeerde auto's is geen meerwaarde voor het woongenot, maar iedereen wil graag zijn auto kunnen parkeren. Daarom vraagt niemand om parkeerplaatsen te verwijderen met een dergelijke subjectieve motivatie. Met bomen is dat feitelijk hetzelfde. Maar de relatie tussen praktisch nut en overlast is minder duidelijk.

Ook in de beoordeling van overlast maken wij onderscheid tussen de verschillende boomcategorieën. Wij vinden structuurbomen en monumentale bomen zo waardevol voor het algemeen belang, dat wij vinden dat een individu daarvan meer overlast moet accepteren dan van een sfeerboom.

Onevenredig grote overlast geeft reden tot nadere afweging
Wij erkennen dat ook waardevolle bomen zoveel overlast kunnen geven dat de kwaliteit van de leefomgeving en het leefgenot van burgers wordt beperkt. Dat is in tegenspraak met het doel waarvoor sfeerbomen worden geplant. In die gevallen wegen wij de mate van overlast af tegen de waarde die wij zelf aan de boom toekennen. Om hierin eenduidig te kunnen werken, beoordelen wij bomen op basis van een vast aantal onderwerpen. Indien de overlast opweegt tegen de boomwaarde is er sprake van onevenredig grote overlast. Dan volgt een nadere afweging waarbij onder andere de volgende factoren worden beoordeeld:

- Op welke schaal is de boom van belang? En op welke schaal wordt overlast ervaren? Is dat alleen voor de aanvrager? Of voor de hele straat?
- Is er sprake van een duurzame situatie?
- Hoe is de afstand van de boom tot het eigendom van de verzoeker?
- Hoe is verhouding tussen de omvang van de boom en de omvang van de tuin of woning?
- In hoeverre zorgt het verwijderen van de boom voor aantasting van de kwaliteit van de openbare ruimte?
- Is er sprake van economische schade?
- Voorzienbaarheid: had de verzoeker deze overlast kunnen voorzien toen hij de woning betrok?
- Wat is de levensverwachting van de boom, zonder ingrijpen?
- Kan de overlast worden weggenomen of verminderd?
- Wat kan de aanvrager zelf doen om minder overlast te ervaren en is dit redelijkerwijs van een burger te verwachten?
- Wat kan de gemeente hierin betekenen en staan de benodigde investeringen in relatie tot de resterende levensduur van de boom?

Als niet geheel duidelijk is of een oplossing wel draagvlak vindt bij de rest van de omgeving, kan worden gekozen om de mening van de omwonenden peilen door middel van een enquête of informatiebijeenkomst.

Precedentwerking
Elke situatie is uniek en het is niet de bedoeling dat het kappen van bomen om redenen van overlast een precedent schept voor de rest van de stad. Als voorbeeld noemen wij het kappen van linden omdat ze druppen. Als na uitvoerige beoordeling en afweging blijkt dat het in een straat redelijk is om de linden weg te halen, mag dat niet betekenen dat elke volgende klacht over druppende linden automatisch dezelfde uitkomst geeft.

9.1.3 Voorkomen van klachten
In nieuwe situaties zorgen wij voor een inrichting waarbij overlast zoveel mogelijk wordt voorkomen. Ons Handboek Groeiplaatsinrichting vormt daarbij een belangrijke basis. De afstand tussen bomen en de plek waar deze overlast kan veroorzaken dient waar mogelijk ruim te worden genomen. De overlast van overhangende takken en doorschietende wortels wordt hiermee niet weggenomen, maar blijft wel beperkt. Daarnaast geeft dit enige bescherming aan onze eigen bomen. Volgens het Burgerlijk Wetboek zijn burgers gerechtigd om overhangende takken en doorschietende wortels op hun terrein af te zagen of af te steken. Het is ook in het belang van de gemeente dat geen boomwortels vlakbij de stamvoet worden verwijderd.

9.2 Verhardingsopdruk door boomwortels

Jaarlijks gaat er veel geld om in het herstellen van verhardingsopdruk door boomwortels. Ook hier geldt dat wij dit probleem zoveel mogelijk proberen te voorkomen door goede groeiplaatsen aan te leggen en de juiste boomsoorten toe te passen. In bestaande situaties waar het probleem zich voordoet, kiezen wij altijd voor een maatwerkoplossing. Een standaardoplossing bestaat niet. Wel doorlopen wij altijd de volgende vragenlijst.

Kan de verharding worden verwijderd?
De meest structurele oplossing om het ‘conflict’ tussen bomen en verharding op te lossen is het wegnemen van één van de twee. Wij overwegen het wegnemen van verharding (of delen daarvan) als de functie van de openbare ruimte behouden blijft en de rest van de straatinrichting blijft voldoen aan de eisen die verkeerskundige en civieltechnische afdelingen stellen.

Kan de boomspiegel worden verruimd? Of kan de bandenlijn worden verlegd?
Wij verruimen boomspiegels en verleggen bandenlijnen zolang dat past binnen de eisen gesteld in de ASVV (Aanbevelingen Stedelijke Verkeersvoorzieningen). Als sprake is van structuurbomen of monumentale bomen, kan dat een reden zijn om af te wijken van de ASVV. Dat gebeurt in overleg met een verkeerskundige.

Kan de verharding worden verhoogd?
Als de omstandigheden dat toelaten, brengen wij de verharding in zijn geheel omhoog. Hierbij wordt verharding verwijderd. Vervolgens wordt een extra laag cunet aangebracht of er wordt een drukspreidende constructie aangebracht. Tot slot wordt de verharding teruggebracht. Het voordeel hiervan is dat het bestaande wortelpakket ongemoeid kan blijven. De detaillering hiervan is afhankelijk van de bestaande ondergrond, het aanwezige wortelpakket en de mate waarin de boom verhoogde gronddruk tolereert. Dit is een relatief dure oplossing. Daarom passen wij deze alleen toe bij bomen die wij zeer waardevol vinden.

Is wortelsnoei acceptabel?
Wortelsnoei is acceptabel als het geen nadelige gevolgen heeft voor stabiliteit en vitaliteit van de boom. Binnen de stabiliteitskluit mag geen wortelkap plaatsvinden. Wij hanteren hiervoor de volgende vuistregels:
- vlakwortelende bomen: 8 x stamradius = straal stabiliteitskluit (gemeten vanaf hart stam);
- niet vlakwortelende bomen: 6 x stamradius = straal stabiliteitskluit (gemeten vanaf hart stam).

Wortelsnoei is een relatief goedkope oplossing maar heeft geen duurzaam effect. Door de wortels te snoeien worden ze gestimuleerd opnieuw uit te groeien. Uiteindelijk ontstaat hierdoor weer hetzelfde probleem.

Is kap acceptabel?
Wij overwegen het kappen van een boom als:
- bovenstaande oplossingen niet mogelijk zijn;
- de boomwaarde beperkt is;
- de boom een levensverwachting heeft van minder dan tien jaar;
- de toekomst van de boom in deze omstandigheden niet duurzaam is;
- een duurzamere situatie kan ontstaan met nieuwe bomen;
- het wegvallen van de boom geen afbreuk doet aan de kwaliteit van de openbare ruimte in zijn geheel.

Bovenstaande oplossingsrichtingen kunnen worden getypeerd als aflopend van ‘duur en duurzaam’ tot ‘goedkoop en niet duurzaam’. Hoe waardevoller wij een boom vinden, hoe meer we bereid zijn om de bovenste twee opties toe te passen. Het kappen van bomen om een probleem van verhardingsopdruk te verhelpen, passen wij niet toe bij waardevolle structuurbomen of monumentale bomen.

9.3 Bomen en ondergrondse infrastructuur

bomen moeten om de ruimte concureren met kabels en leidingen

In de claim op de openbare ruimte vormen bomen en ondergrondse infrastructuur altijd een moeilijke combinatie. Vooral langs wegstructuren is de openbare ruimte beperkt en kunnen conflicten ontstaan tussen beide functies. Bomen kunnen door hun wortelgroei schade aanbrengen. Graafwerkzaamheden voor werkzaamheden aan ondergrondse infrastructuur leidt juist weer tot schade aan boomwortels.

In de Telecommunicatiewet van 2007 zijn regels opgenomen die bomen en andere beplantingen beschermen tegen schade. De hoofdregel is dat het aanleggen, in stand houden en opruimen van kabels en leidingen zodanig moet gebeuren dat bomen en beplantingen zoveel mogelijk worden beschermd en dat hen de mogelijkheid tot groei niet wordt ontnomen. Hiervoor zijn regels en procedures opgenomen.

Instemmingsbesluit

Een aanbieder van een elektronisch communicatienetwerk mag pas beginnen met zijn werkzaamheden als hij een instemmingsbesluit van de gemeente heeft ontvangen. In dat instemmingsbesluit kunnen wij voorwaarden opnemen die bomen en beplantingen beschermen. Die voorwaarden zijn grotendeels vastgelegd in de AVKL 2006 Algemene Voorwaarden en bepalingen voor het uitvoeren van Kabel- en Leidingwerken op en in grond van gemeente ’s-Hertogenbosch. Daarnaast kunnen wij aan elke situatie voorwaarden stellen die specifiek zijn voor die omstandigheden. Bij een aanvraag van een netwerkaanbieder vragen wij indien nodig de bomendeskundige om de invloed op bomen te beoordelen. Als hij vindt dat het onverantwoord is om kabels te leggen vlakbij bestaande bomen, treden wij in overleg met de aanvrager. Anderzijds kan het gebeuren dat wij bomen willen planten op een plek waar kabels en leidingen liggen. Wij wegen de nadelen en risico’s hiervan af tegen onze wens om bomen te kunnen planten op die plek. Uiteraard blijven wij bij dergelijke afwegingen en keuzes in overleg met de netwerkaanbieders.

Niet geplande werkzaamheden
Alleen als er direct kans is op storingen in het netwerk en telecommunicatie daardoor onmogelijk wordt, mag een netwerkaanbieder zonder schriftelijk verzoek handelen. Daarbij geldt nog steeds dat de schade die hij aanricht aan bomen en beplantingen, proportioneel moet zijn ten opzichte van de dreiging die uitgaat van de beschadigde kabel.

Afwikkeling schades
Als een netwerkaanbieder schade veroorzaakt aan bomen, is hij verplicht die te vergoeden.

9.4 Bomen en bouwen

boombescherming bij uitvoering van werkzaamheden

Bomen op bouwplaatsen lopen veel kans op schade. Vaak wordt gewerkt met groot materieel en staan bomen 'in de weg'. Ook is veel opslagruimte nodig voor bouwmaterialen. In de praktijk wordt dit vaak gemakshalve onder een boom neergezet. Ook wordt onbedoeld schade aangericht. Veel aannemers weten niet dat het laten weglopen van cementresten en spoelwater onder een boom grote schade kan aanrichten. Om bomen op bouwplaatsen te beschermen zorgen wij dat er duidelijke regels zijn en dat aannemers daarvan op de hoogte zijn. Het is de bedoeling dat zorgvuldig omgaan met bomen ook op bouwplaatsen 'tussen de oren' zit.

De regels
Waar wij dit kunnen stellen wij regels ter bescherming van bestaande bomen op bouwplaatsen. Dit gebeurd op basis van de bomenverordening bij kapvergunningplichtige bomen en op basis van afspraken bij projecten die middels een ruimtelijke procedure zijn mogelijk gemaakt. Als wij zelf opdrachtgever zijn stellen wij de eisen als opdrachtgever. Voor de te handhaven bomen moet de initiatiefnemer aangeven op welke wijze hij ze gaat beschermen. Soms kunnen wij daar als gemeente nadere regels aan stellen. Daarnaast dienen boombeschermende maatregelen en de bijbehorende boeteclausules onderdeel te zijn van het realisatiebestek.

Controle en handhaving
Indien voorwaarden zijn gesteld ten aanzien van bomen zorgt de bouwinspecteur en de bomendeskundige of bomenwacht voor controle en handhaving ervan. Bij gemeentelijke projecten zorgt de toezichthouder voor een correcte uitvoering van het bestek.

Elke schade aan bomen of onzorgvuldige werkwijze wordt gerapporteerd. Als het gaat om gemeentelijke bomen, kan de aannemer een schadevergoeding worden gevraagd. Wij leggen

deze clausule vast in het bestek. Hiervoor hanteren wij de taxatiemethode volgens de NVTB. De schadevergoeding komt in het Bomenfonds. Als een particuliere boom ernstig wordt beschadigd of ontsierd, leggen wij een herplantplicht op die in verhouding staat tot de gemaakte schade. Dit kan overigens alleen als het gaat om een boom die door de Bomenverordening is beschermd.

Mentaliteit
Zorgvuldige omgang met bomen op bouwplaatsen vergt een mentaliteitsomslag. Wij willen dit verder stimuleren door zelf het goede voorbeeld te geven en heel zorgvuldig met onze eigen bomen om te gaan. Daarnaast zorgen wij voor goede voorlichting zodat iedereen weet wat de regels zijn, waar ze voor dienen en wat de consequenties zijn van het niet naleven ervan.

Tot slot zien wij toe op handhaving van de regels. In situaties waarbij niet volgens de regels wordt gewerkt, zullen wij waar mogelijk sancties opleggen. Voor sommigen is dit de enige manier om de nieuwe mentaliteit 'tussen de oren' te krijgen.

9.5 Bomen en evenementen

Bij evenementen kunnen bomen zwaar beschadigd raken. Denk aan schades door aanrijding, takschades door het bevestigen van materialen en verdichting van de groeiplaats door parkeerdruk. Als een evenement plaatsvindt, is een evenementenvergunning nodig. Als daarbij blijkt dat bomen in het spel zijn, wordt de bomendeskundige ingeschakeld voor advies. Hij bepaalt welke voorwaarden in de vergunning worden gesteld aan bescherming van bomen. Als bomen toch beschadigd raken, wordt deze schade verhaald op de veroorzaker van de schade.

Monitoring 10

Regels zijn slechts een hulpmiddel om ons hoofddoel, zorgvuldig omgaan met bomen, te bereiken. Het is dan ook belangrijk om regelmatig te toetsen of de regels voldoende aansluiten bij die doelstelling. Voor een goede toetsing is het nodig voldoende meetbare gegevens in beeld te brengen. Alleen zo kunnen tendensen worden waargenomen. Ook geeft dit de mogelijkheid om gericht te sturen. Daarom monitoren wij op de volgende onderwerpen:

10.1 Vergunningensystematiek

Kapaanvragen
Wij houden bij hoeveel kapaanvragen binnenkomen en de tijd die gemoeid is met de behandeling. Dit geeft een beeld van de inzet die de gemeente moet leveren.

Weigeringen – vergunningen – herplantplichten - compensatieplichten
De verhouding tussen weigeringen, vergunningen, herplantplichten en compensatieplichten geeft een beeld van het beschermingsniveau dat wij bereiken. Veel weigeringen betekent dat wij veel bomen behoeden voor kap. Veel vergunningen betekent dat wij veel energie steken in bomen die uiteindelijk toch worden gekapt. Dit kan een reden zijn om het beleid in de toekomst bij te stellen. Door herplantplichten in beeld te brengen krijgen wij een beeld van het aantal bomen dat is gekapt, maar wel als waardevol was bestempeld. Door compensatieplichten in beeld te brengen geven wij een beeld van de waarde van de bomen die zijn gekapt terwijl ze wel waardevol werden geacht.

10.2 Klachten en overlast

Wij houden bij welke klachten binnenkomen over gemeentelijke bomen. Deze worden gebundeld naar aard, beoordeling en oplossingsrichting. Deze gegevens kunnen wij gebruiken om te beoordelen of herziening van onze aanleg- en beheereisen nodig is. Denk daarbij aan het aanpassen van het sortiment. Ook helpt het ons een lijn aan te brengen in de oplossingen voor veelvoorkomende klachten.

10.3 Bomenfonds

Het Bomenfonds wordt gevoed door hierin schadebedragen en compensatiegelden te storten. Deze gelden worden vervolgens gebruikt om subsidies voor monumentale bomen van particulieren te bekostigen. Aanvullend kunnen met gelden uit dit fonds ook bijzondere plantprojecten met bomen worden gerealiseerd ter compensatie van verloren gegaan groen. De balans tussen voeding en onttrekking wordt continu bijgehouden. Dit helpt ons te beoordelen of het fonds de komende jaren extra voeding nodig heeft uit andere bronnen. Over het fonds wordt jaarlijks gerapporteerd via het jaarverslag.

Communicatie en voorlichting 11

Het hoofddoel van het bomenbeleid is zorgvuldig omgaan met bomen. Om dit uit te dragen richten wij ons actief op de doelgroepen die te maken (kunnen) krijgen met dit nieuwe beleid:
- burgers
- projectontwikkelaars/bouwmaatschappijen/woningcoöperaties
- belangengroeperingen

11.1 Burgers

Burgers vormen een belangrijke doelgroep omdat onder hen veel boomeigenaren zijn. Daarnaast zijn burgers gebruikers van de openbare ruimte.

De boodschap in kort bestek
Aan burgers laten wij merken dat wij bomen in 's-Hertogenbosch belangrijk vinden en dat zowel gemeentelijke als particuliere bomen bijdragen aan het groene karakter van de stad. Om dat groene karakter te behouden is het nodig regels te stellen aan het kappen van bomen. Daarom is een kapvergunning nodig in een aantal gevallen. Die kapvergunning is nodig voor het kappen van bomen, maar ook voor het aanbrengen van grote schade of ontsieringen van de boom. Burgers moeten zich er dus van bewust zijn dat ook van hen een zorgvuldige omgang met bomen wordt verlangd. Het niet naleven van de regels kan ertoe leiden dat een proces-verbaal wordt opgemaakt. De kapvergunningprocedure geeft burgers ook rechten. Het geeft ze de gelegenheid mee te denken over beslissingen over bomen

waarvan zij belanghebbende zijn. Inspraak en bezwaarmogelijkheden zijn hiervoor mogelijk.

Welke media
De meeste burgers zoeken informatie op door het internet te raadplegen of de informatiebalie te bezoeken. Daarom worden de regels duidelijk uitgelegd op de website en in een publieksfolder bij de informatiebalie. Burgers die het complete beleidsplan willen raadplegen, kunnen dit downloaden van de website.

Wij benaderen burgers niet individueel. Informatie over beleid, regels, en wijzigingen daarin, melden wij via wijk- en dorpsraden. Zij vormen immers een vertegenwoordiging van grote groepen burgers. Daarnaast zijn deze raden sterk betrokken bij alles wat in de openbare ruimte gebeurt. Bij individuele aanvragen communiceren wij wel direct met individuen.

11.2 Projectontwikkelaars/bouwmaatschappijen/woningbouwcoöperaties

Deze partijen zijn een belangrijke doelgroep omdat zij actief werken aan (semi-)openbare ruimte. Bij hun werkzaamheden zijn vaak bomen in het spel. Ook hebben zij als doelstelling om voor hun klanten een aantrekkelijke en leefbare woonomgeving te creëren.

De boodschap in kort bestek
Van projectontwikkelaars en bouwmaatschappijen verwachten wij dat zij meedenken in het algemeen belang en dus ook zorgvuldig omgaan met bomen. Als ze bomen willen kappen, zullen ze aan moeten tonen dat ze bomen vanaf het begin van hun planvorming integraal hebben meegewogen. Dit is een voorwaarde voor het verkrijgen van een kapvergunning. Wij waarderen het als zij tijdig met de gemeente in overleg treden om ideeën over bomen, boombehoud en boombescherming op elkaar af te stemmen. Voor deze organisaties kan het een groot voordeel zijn om zich te profileren als een groene organisatie die bereid is bomen goed te beschermen. Wij ondersteunen deze organisaties hierin door duidelijkheid te verschaffen over de regels. Ook zullen wij ze hulpmiddelen verschaffen zoals bijvoorbeeld een poster met boombeschermende maatregelen.

11.3 Belangengroeperingen

Belangengroeperingen voelen zich nauw verbonden met groen in zijn algemeenheid en bomen in het bijzonder. Zij zetten zich in voor behoud van groene waarden.

De boodschap in kort bestek

Ons bomenbeleid heeft tot doel zorgvuldig om te gaan met bomen. Dit sluit aan bij de doelstelling van de belangengroeperingen. Wij informeren deze groepen door ze uitvoerig op de hoogte te brengen en te houden van het beleid.

Bijlage 1
De waarden van bomen

Functioneel

Beeldkwaliteit
Bomen verfraaien de buitenruimte. Ze zorgen voor kleur, sfeer en verzachten de stedelijke en stenige omgeving. Daarnaast kunnen bomen die in verband zijn geplant, de stedenbouwkundige opzet van een wijk versterken. Als ze op de juiste manier zijn aangeplant kunnen ze zelfs beeldbepalend zijn voor de openbare ruimte.

Geleiding en oriëntatie
Boomstructuren begeleiden de linten door de stad. Ze zorgen daarmee voor samenhang en helpen de weggebruiker om zich te oriënteren. Daarnaast werken bomen langs wegen verkeersremmend. Door verschil aan te brengen tussen de structuren ontstaat variatie en krijgt elke plek een eigen identiteit.

Afscherming en camouflage
Bomen kunnen minder aantrekkelijke gebouwen of plekken camoufleren. Ook kunnen ze helpen om functies visueel en fysiek van elkaar te scheiden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan rijbanen en fietspaden.

Economisch

Groen kapitaal
De waarde van bomen is in geld uit te drukken door hun waarde te bepalen volgens de taxatiemethode van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen (NVTB). Zo beschouwd zijn

bomen letterlijk een groen kapitaal! Indirect zijn bomen ook geld waard of leveren ze geld op.

Groen verkoopt!
Een groen imago werkt positief voor een gemeente. Groen draagt bij aan het welbevinden van mensen. Mensen verblijven daarom ook graag in een groene omgeving. Door voldoende groen te hebben, creëert een gemeente dus een gewild vestigingsklimaat. Uit onderzoeken is ook gebleken dat de waarde van woningen wel tot 10% toeneemt naarmate er meer groen in de directe nabijheid ligt. Zelfs het uitzicht op groen werkt al waardeverhogend.

Welzijn

Bomen dragen bij aan de leefbaarheid van de woon- en werkomgeving en het welzijn van mensen.

Fysiek
Bomen zuiveren de lucht van fijnstof en andere verontreinigingen. Ze verbeteren het microklimaat door extreme weersinvloeden te temperen. Denk daarbij aan temperatuur en wind. Daarnaast bieden ze beschutting tegen zon en regen. Voor de verkeersveiligheid kan het van levensbelang zijn dat een weg wordt begeleid door bomen; als sturing voor de automobilist en als bescherming tegen verblindende zon. Tot slot kunnen ze bijvoorbeeld ook dienen als lichtscherm rond sportparken.

Sociaal/psychologisch
De aanwezigheid van bomen zorgt voor een gevoel van rust, contact met de natuur en geeft binding met (cultuur-)historie. Daarnaast zorgen bomen voor seizoensbeleving. Veel mensen geven aan te genieten van bomen omdat ze ze mooi vinden. Uit onderzoeken is gebleken dat alleen al het uitzicht op groen een beduidend sneller herstel na ziekte kan opleveren.

Ecologie

De boom zelf
Elk levend organisme heeft een eigen individuele waarde; de intrinsieke waarde. De eigenwaarde van elk organisme is zelfs vastgelegd in de Flora- en faunawet. Hoe ouder het organisme, hoe groter de intrinsieke waarde.

De boom in het ecosysteem
Een boom vormt een bron van leven. Het is een voedselbron en een rust- en nestelplaats voor veel organismen. Bomen in grotere

vlakken of structuren vormen belangrijke biotopen. Daarnaast dienen ze als ecologische verbindingszone of als oriëntatiemiddel bij migratie.

De boom voor de mens

Daarnaast zorgen bomen (en hun bewoners) voor natuurbesef en de mogelijkheid tot natuureducatie. Seizoenswisselingen worden extra sterk ervaren als bomen en ander groen aanwezig zijn. Dit wordt door veel mensen als plezierig ervaren.

Juist in stedelijk gebied, waar de afstand tot de natuur letterlijk en figuurlijk groot is, zijn de aspecten welzijn en ecologie van groot belang!

Bijlage 2
Structuren

Structurenkaart 2009

Beschermde structuren t.b.v. bomenbeleidsplan

Legenda

Beschermde Boomstructuren

- Hoofdstructuur
- Overige hoofdontsluitingen
- Waterstructuur
- Waardevolle boomstructuur
- Stadshart

's-Hertogenbosch
Beheer Openbare Ruimte

Schaal (A3) 1:40.000

Datum: 27-11-2009
Status: Definitief

N

Bijlage 3
Kaart Begrenzing bebouwde kom inzake de Boswet

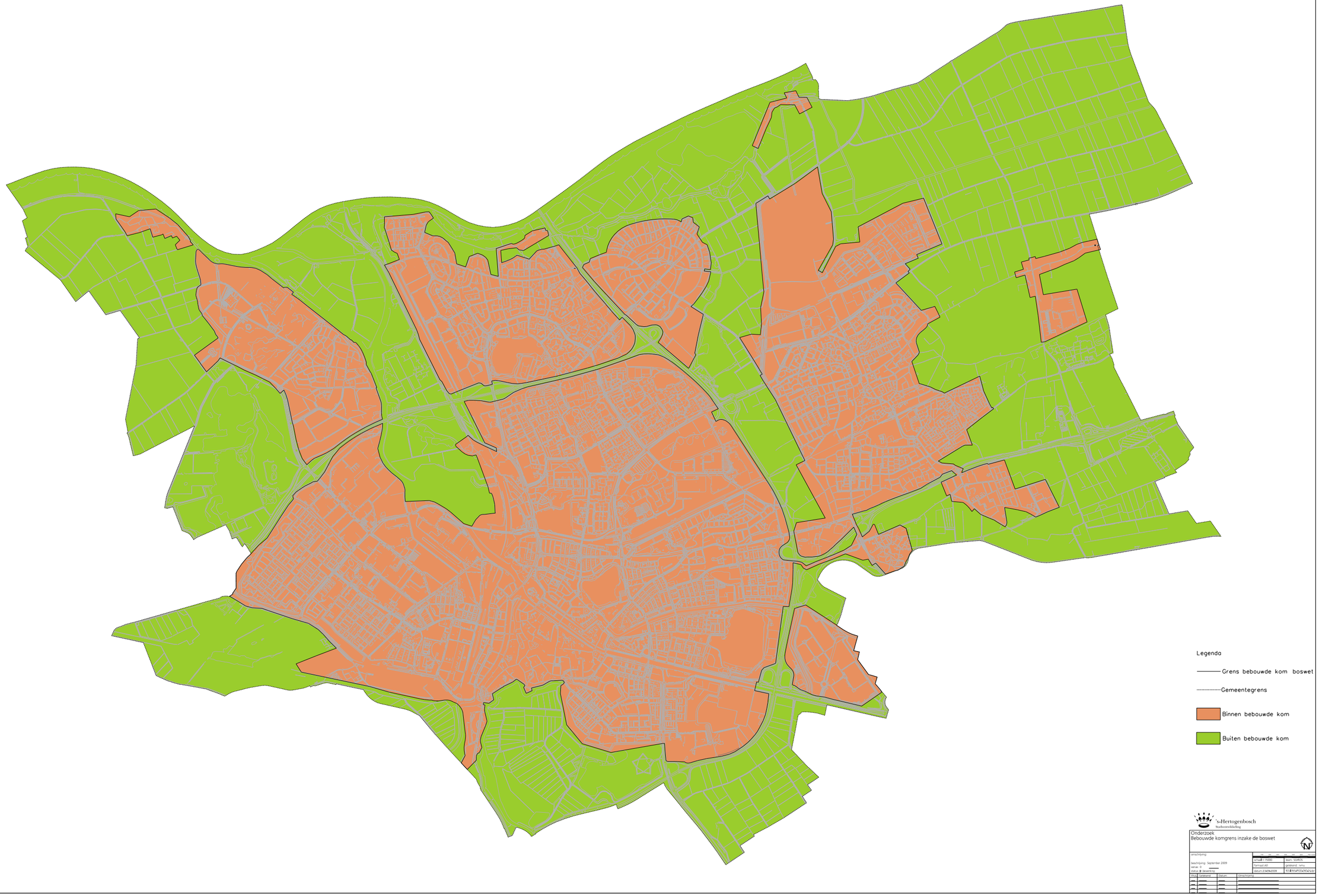
Legenda
Grens bebouwde kom boswet
Gemeentegrens
Binnen bebouwde kom
Buiten bebouwde kom
's-Hertogenbosch
Stadsontwikkeling
Onderzoek
Bebouwde komgrens inzake de boswet
omschrijving:
beschrijving: September 2009
versie: 0
status: beoordeling
schaal 1:15000
formaat A0
datum: 23-09-2009
team: SOR/OL
gekleurd: nee
NSB RHeNTOLnTRDeN/L/U
Wijzig
Gekleurd
Datum
Omschrijving

Bijlage 4
Overzicht van regelingen

Is de boom monumentaal?	Monumentale bomenkaart en lijst	ja →	Status: excellent Kapvergunning nodig voor elke boom
nee ↓			
Valt de boom binnen een structuur?	Structuurkaart	ja →	Status: zeer waardevol Kapvergunning nodig voor elke boom
nee ↓			
Sfeerboom →	Boom > 100 cm	ja →	Status: hoog Kapvergunning nodig
↘	Boom < 100 cm	ja →	Status: normaal Geen kapvergunning nodig
Is boom beschermd via het aanlegvergunningenstelsel van het bestemmingsplan	Plankaart, deelkaart en voorschriften van bestem-mingsplan	ja →	Status: hoog. Boom draagt bij aan landschapsbeeld. Aanlegvergunning nodig
		nee ↘	Geen aanlegvergunning nodig

Boswet (buiten de bebouwde kom)

Locatie buiten de bebouwde kom inzake boswet? →	Houtopstand > 10 are of > 20 bomen	ja →	Boom valt onder Boswet. Melding nodig
↘	Houtopstand < 10 are of < 20 bomen	ja →	Boom valt niet onder Boswet. Geen melding nodig
Is de kap van de boom strijdig met de Flora- en faunawet?	Flora- en Faunawet / Gedragscode beheer gemeentelijke groenvoorzie-ningen	ja →	Ontheffing nodig
		nee ↘	Geen ontheffing nodig

Bijlage 5 Bomenverordening ’s-Hertogenbosch 2010

Herziening oktober 2010

De gemeenteraad van ‘s-Hertogenbosch in zijn openbare vergadering van 12 oktober 2010:
- gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 7 september 2010, regnr. 10.831;
- gelet op de Gemeentewet en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

Besluit

vast te stellen de Bomenverordening ’s-Hertogenbosch 2010, herziening oktober 2010 met toelichting.

Artikel 1: Begripsomschrijvingen

In deze afdeling wordt verstaan onder:

a. houtopstand:
één of meer bomen of boomvormers, of andere houtachtige gewassen, mogelijk onderdeel uitmakend van hakhout, een houtwal, een grotere (lint)begroeiing van heesters en struiken, een beplanting van bosplantsoen, een struweel of een heg, met een stamomtrek van minimaal 10 centimeter op 1,3 meter hoogte.

b. monumentale boom:
bijzondere beschermwaardige houtopstand met een relatief hoge leeftijd en met een bijzondere schoonheid- of zeldzaam-

heidswaarde, of een bijzondere functie voor de omgeving die zijn opgenomen op de gemeentelijke monumentale bomenlijst.

c. vellen:
rooien; kappen; verplanten; het snoeien van meer dan 20 % van de kroon of het wortelgestel, met inbegrip van kandelaberen;
het verrichten van handelingen, zowel boven- als ondergronds, die de dood of ernstige beschadiging of ernstige ontsiering van de houtopstand tot gevolg kunnen hebben.

d. boomwaarde:
de monetaire waarde van een boom zoals getaxeerd volgens de meest recente richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen.

e. bomen effect analyse:
een beoordeling van de gevolgen van voorgenomen bouw of aanleg voor houtopstand.

f. bevoegd gezag
bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Artikel 2: Kapverbod

1. Het is verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag te vellen of te doen vellen:
a. houtopstand die op de gemeentelijke monumentale bomenlijst is opgenomen welke door het College van burgemeester en wethouders is vastgesteld;
b. houtopstand die onderdeel uitmaakt van de structuren zoals aangegeven op de ‘kaart structuren’ welke door de gemeenteraad is vastgesteld;
c. houtopstand met een stamomtrek van 100 centimeter of meer op 1,3 m boven maaiveld;
d. houtopstand die in het kader van een herplantplicht tot stand is gekomen of waarop een instandhoudingsplicht rust.

2. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt niet voor houtopstand die aantoonbaar op bedrijfseconomische wijze worden geëxploiteerd als bedoeld in artikel 15 lid 2 en 3 van de Boswet.

3. Het in het eerste lid gestelde verbod geldt verder niet voor:
a. houtopstand die moet worden geveld krachtens de Plantenziektenwet of krachtens een aanschrijving van het College van burgemeester en wethouders, zulks onverminderd het bepaalde in de artikelen 8 en 9 van deze verordening.

b. het periodiek vellen van hakhout ter uitvoering van het reguliere onderhoud.
c. het periodiek knotten of kandelaberen als noodzakelijke beheermaatregel bij knotbomen, gekandelaberde bomen of leibomen ter uitvoering van het reguliere onderhoud.
d. het dunnen van een houtopstand ten behoeve van een duurzaam behoud van de overblijvende houtopstand.
e. het vellen van houtopstanden op openbaar terrein, waarvan de gemeente eigenaresse is, wanneer dat gebeurt ter vervanging van beplanting die verloren is gegaan of dreigt te gaan.

Artikel 3: Lijst van Monumentale bomen

De eigenaar van een houtopstand die vermeld staat op de lijst van monumentale bomen is verplicht het College van burgemeester en wethouders onmiddellijk schriftelijk mededeling te doen van:
a. het geheel of gedeeltelijk tenietgaan van de houtopstand, anders dan door velling op grond van een verleende vergunning.
b. de dreiging dat de houtopstand geheel of gedeeltelijk teniet kan gaan.

Artikel 4: Aanvraag vergunning

Vervallen in verband met de inwerking treding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Artikel 5: Criteria

1. Het bevoegd gezag kan de vergunning om te vellen weigeren dan wel onder voorschriften verlenen.

2. Een vergunning voor het vellen van een houtopstand als bedoeld in artikel 2 lid 1b tot en met d wordt geweigerd indien de belangen van verlening niet opwegen tegen de belangen van behoud van de houtopstand op basis van één of meer van de volgende waarden:
- beleidsmatige status (opgenomen op kaart waardevolle structuren);
- beeldkwaliteit (zichtbaarheid en kwaliteit voor de omgeving);
- cultuurhistorische waarden;
- natuurwaarde;
- waarde ten aanzien van overige functies;

- bijzondere boomwaarden;

– vitaliteit, levensverwachting en gaafheid.

3. Een vergunning voor het vellen van een monumentale boom als bedoeld in artikel 2 lid 1a wordt slechts verleend, indien:
– naar bomendeskundige maatstaven instandhouding niet langer verantwoord is ter voorkoming van letsel of schade of;
– een zwaarwegend maatschappelijk belang opweegt tegen duurzaam behoud van de monumentale boom en alternatieven zijn onderzocht en afgewogen.

Artikel 6: Procedure

Vervallen in verband met de inwerking treding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Artikel 7: Bijzondere vergunningsvoorschriften

1. Tot de aan de vergunning te verbinden voorschriften kan behoren het voorschrift dat binnen een bepaalde termijn en overeenkomstig de door het bevoegd gezag te geven aanwijzingen moet worden herplant.

2. In het voorschrift als bedoeld in het eerste lid wordt telkens bepaald binnen welke termijn na de herplant en op welke wijze niet aangeslagen herplant moet worden vervangen.

3. Indien niet ter plaatse kan worden herplant, kan tot de aan een vergunning tot vellen te verbinden voorschriften behoren het voorschrift dat een geldelijke bijdrage gestort dient te worden in het gemeentelijk Bomenfonds.

4. Tot aan de vergunning te verbinden voorschriften kan het voorschrift behoren tot het opstellen en overleggen van een bomen effect analyse in geval van bouw of aanleg van werken nabij te behouden bomen.

5. Degene aan wie een voorschrift of een verplichting als bedoeld in dit artikel is opgelegd, alsmede diens rechtsopvolger, is verplicht daaraan te voldoen.

Artikel 8: Herplant-/instandhoudingsplicht

1. Indien houtopstand waarop het verbod tot vellen van toepassing is, zonder vergunning van het bevoegd gezag is geveld, dan wel op andere wijze teniet is gegaan, kan het bevoegd gezag

aan de zakelijk gerechtigde tot de grond waarop zich de houtopstand bevond dan wel aan degene die uit andere hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen te herplanten overeenkomstig de door het bevoegd gezag te geven aanwijzingen binnen een door het bevoegd gezag te stellen termijn.

2. Indien niet ter plaatse kan worden herplant kan het bevoegd gezag een financiële bijdrage hiervoor opleggen welke gestort wordt in het gemeentelijk Bomenfonds.

3. Wordt een verplichting als bedoeld in het eerste lid opgelegd, dan kan daarbij tevens worden bepaald binnen welke termijn na herplant en op welke wijze niet aangeslagen herplant moet worden vervangen.

4. Indien een houtopstand waarop het verbod tot vellen van toepassing is in het voortbestaan ernstig worden bedreigd, kan het bevoegd gezag aan de zakelijk gerechtigde tot de grond waarop zich de houtopstand bevindt dan wel aan degene die uit andere hoofde tot het treffen van voorzieningen bevoegd is, de verplichting opleggen om:

a. overeenkomstig de door het bevoegd gezag te geven aanwijzingen binnen een door het bevoegd gezag te stellen termijn voorzieningen te treffen, waardoor die bedreiging wordt weggenomen.
b. een bomen effect analyse op te stellen en aan te bieden aan het bevoegd gezag.

5. Degene aan wie een voorschrift of een verplichting als bedoeld in dit artikel is opgelegd, alsmede diens rechtsopvolger, is verplicht daaraan te voldoen.

Artikel 8A Intrekking of wijziging van vergunning

De vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd:

a. indien ter verkrijging daarvan onjuiste dan wel onvolledige gegevens zijn verstrekt;
b. indien op grond van een verandering van de omstandigheden of inzichten opgetreden na het verlenen van de vergunning, moet worden aangenomen dat intrekking of wijziging wordt gevorderd door het belang of de belangen ter bescherming waarvan de vergunning is vereist;
c. indien de aan de vergunning verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen;
d. indien van de vergunning geen gebruik wordt gemaakt binnen een jaar nadat deze van kracht is geworden;
e. indien de houder of zijn rechtsverkrijgende dit verzoekt.

Artikel 9: Schadevergoeding

Het College van burgemeester en wethouders beslissen op een verzoek om schadevergoeding bij weigering van een vergunning tot vellen op grond van artikel 17 van de Boswet.

Artikel 10: Strafbepaling

Degene aan wie een voorschrift als bedoeld in artikel 3, artikel 5, eerste lid, artikel 7, eerste tweede, derde, vierde en vijfde lid is gegeven, onderscheidenlijk een verplichting als bedoeld in artikel 8, eerste, tweede, derde, vierde en vijfde lid, is opgelegd, alsmede diens rechtsopvolger, is gehouden dienovereenkomstig te handelen.
Hij die handelt in strijd met artikel 2, eerste lid, danwel een voorschrift onderscheidenlijk een verplichting als bedoeld in het vorige lid niet na komt, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van de tweede categorie. Tevens kan een rechterlijke beoordeling op grond van dit artikel openbaar gemaakt worden. Bij de strafmaatbepaling kan rekening worden gehouden met de boomwaarde.

Artikel 11: Toezichthouders

Vervallen in verband met de inwerking treding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Artikel 12: Overgangsbepaling

De vergunningsaanvragen die zijn ingediend voor de in artikel 13 genoemde datum van inwerkingtreding, worden behandeld conform het ten tijde van de indiening geldende recht.

Artikel 13: Slotbepaling

Deze verordening kan worden aangehaald als: Bomenverordening 's-Hertogenbosch 2010, herziening oktober 2010. Zij treedt in werking acht dagen na het bekendmaken van de wijzigingsverordening.

Appendix: bijdrageregeling monumentale bomen

Artikel 1: Bijdrageregeling monumentale bomen

1. Het College van burgemeester en wethouders kunnen een bijdrage verlenen in de kosten van maatregelen, die noodzakelijk zijn voor het duurzaam in stand houden van een monumentale boom of bomen.
2. Onder duurzame maatregelen, als bedoeld in het eerste lid, zijn in elk geval begrepen:
   a. het onderzoek naar de kwaliteit van de houtopstand en de groeiplaats;
   b. structurele groeiplaatsverbetering;
   c. bescherming van de groeiplaats;
   d. kroonsnoei (herstel- en stabilisatiesnoei);
   e. kroonverankering;
   f. herinrichting omgeving ter versterking van het monumentaal karakter;
   g. hekwerk en plaquettes.
3. De bijdrage kan worden verleend aan:
   a. de eigenaar van de grond waarop zich houtopstand bevindt;
   b. een natuurlijk of rechtspersoon die krachtens een persoonlijk of zakelijk recht het feitelijke gebruik heeft van de grond waarop zich de houtopstand bevindt;
   c. uitgesloten voor deze regeling zijn bomen die niet in als zodanig in gebruik zijnde tuinen van woonhuizen aanwezig zijn, zoals bomen op terreinen van zorginstellingen, begraafplaatsen et cetera.
4. Het College van burgemeester en wethouders kan, naast het in het eerste en tweede lid van dit artikel bepaalde, diensten verlenen voor het onderhoud en de in stand houding van een

houtopstand. Desgewenst kan zij hiervoor een schriftelijke, meerjarige overeenkomst sluiten.

Artikel 2: Procedure bijdrageregeling monumentale bomen

1. Een aanvraag om een bijdrage of dienstverlening als bedoeld in het eerste lid, respectievelijk vierde lid van artikel 1 moet schriftelijk worden ingediend bij het College van burgemeester en wethouders.
2. De aanvraag dient ondertekend te zijn door zowel de eigenaar als de gebruiker van de grond waarop zich de houtopstand bevindt.
3. De bijdrage wordt slechts verleend indien een begroting van de kosten, opgesteld door een deskundig boomverzorger dan wel door de gemeente, wordt bijgevoegd en vooraf door het College van burgemeester en wethouders is goedgekeurd.
4. Het College van burgemeester en wethouders kan nadere voorwaarden stellen aan vorm en inhoud van de aanvraag en de aanvraagprocedure.

Artikel 3: Hoogte van de bijdrage

1. het College van burgemeester en wethouders stellen jaarlijks de bijdragen vast voor de in artikel 1 bedoelde maatregelen. Zij kunnen een maximumbijdrage vaststellen voor de maatregelen te verrichten aan één boom of één andere houtopstand.
2. Bijdragen kunnen alleen worden verleend indien de middelen in het bomenfonds welke hiervoor zijn aangemerkt toereikend zijn.
3. De bijdrage wordt alleen toegekend voor de kosten, die vooraf door het College van burgemeester en wethouders zijn goedgekeurd.
4. De bijdrage wordt verleend onder de voorwaarden dat:
   a. de maatregelen worden uitgevoerd door een deskundig boomverzorger;
   b. de maatregelen binnen één jaar na toekenning worden uitgevoerd;
   c. de boom in alle opzichten behoorlijk in stand wordt gehouden en zich kan ontwikkelen.
5. Aan het verlenen van de bijdrage kan door het College van burgemeester en wethouders nadere voorwaarden worden gesteld.

Artikel 4: Uitbetaling bijdrage

De bijdrage wordt uitbetaald indien:
1. het College van burgemeester en wethouders is gebleken dat de maatregelen naar behoren zijn getroffen;
2. binnen vijftien maanden na toekenning van de bijdrage de rekening van de boomverzorger is overgelegd.

Artikel 5: Het vervallen van de bijdrage

1. De toekenning van de bijdrage vervalt, zodra:
   a. degene aan wie de bijdrage is toegekend ophoudt eigenaar te zijn of anderszins onbevoegd wordt over de houtopstand te beschikken;
   b. de houtopstand teniet is gegaan;
   c. niet wordt voldaan aan de bepalingen van deze bijdrageregeling;
   d. niet wordt voldaan aan de voorwaarden gesteld bij toekenning van de bijdrage;
   e. de eigenaar een privaatrechtelijke rechtspersoon is, die ontbonden wordt.
2. Ingeval de eigendom van de houtopstand gedeeltelijk overgaat of de houtopstand gedeeltelijk teniet gaat, bepaalt het College van burgemeester en wethouders of en in hoeverre voor het overblijvende deel van de houtopstand verdere verlening van de bijdrage plaatsvindt.

Artikelsgewijze toelichting

In deze toelichting vindt u extra informatie over onderwerpen uit de verordening die mogelijk tot verschillende interpretaties kunnen leiden.

Algemeen

Bij de herziening oktober 2010 is de Bomenverordening aangepast in verband met de inwerking treding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Tevens is de mogelijkheid van intrekking van een vergunning opgenomen, welke per abuis niet was overgenomen uit de voorheen voor het kappen geldende APV. Op basis van die wet is voor het kappen van een boom een omgevingsvergunning benodigd (art. 2.2, lid 1, sub g.). Deze wet bepaald ook dat een omgevingsvergunning wordt afgegeven (of geweigerd) door het bevoegd gezag. Dat is bijna altijd wel het college van burgemeester en wethouders maar in voorkomende gevallen kan dat ook Gedeputeerde Staten zijn (bijv. bij een milieuinrichting waarbij Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn en als dan in de omgevingsvergunning mede de activiteit het vellen van een boom is begrepen dan zijn GS ook ten aanzien daarvan het bevoegd gezag) dan wel de minister (bijv. bij een mijnbouwinrichting).

Artikel 1: Begripsomschrijvingen

Vellen
Elke wijze van het te gronde richten van een houtopstand ongeacht of dit gedeeltelijk is, bijvoorbeeld bij kappen, of volledig, zoals bij rooien (inclusief stobbe verwijderen). Ook ingrepen die een ingrijpende wijziging betekenen, zoals kandelaberen of het snoeien van meer dan 20 procent van het kroonvolume, vallen onder vellen. Dit om het ernstig beschadigen of ontsieren van een boomkroon tegen te kunnen gaan. Het instandhouden door periodieke snoei van de door kandelaberen of knotten ontstane kroonvorm is niet vergunningplichtig. De eerste keer kandelaberen of knotten is wel vergunningplichtig. Het verwijderen van hoofdwortels, waarvan kan worden aangenomen dat daardoor de houtopstand ernstige schade oploopt, valt eveneens onder het begrip vellen. Datzelfde geldt voor werkzaamheden die wijziging van maaiveld tot gevolg hebben en daardoor indirect tot beschadiging van de boom kunnen leiden. Door de verordening ook van toepassing te laten zijn op het ernstig beschadigen of ontsieren van samengestelde verschijningsvormen, worden grootschalige ingrepen in houtopstand eveneens vergunningplichtig.

Monetaire boomwaarde
De richtlijnen van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen en houtige gewassen (NVTB, Postbus 683, 7300 AK Apeldoorn, tel. 055-5999449) voor de monetaire boomwaarde worden jaarlijks vastgesteld aan de hand van de prijsindexcijfers van het CBS, marktprijsgemiddelden en andere kengetallen. De richtlijnen gelden als de meest deskundige methodiek voor de wijze van vaststellen van de geldwaarde van bomen en worden in de rechtspraak erkend. Het spreekt overigens voor zich dat bomen ook vele andere waarden dan monetaire waarde kunnen vertegenwoordigen.

Bomen effect analyse
Waardevolle houtopstanden worden regelmatig (ernstig) beschadigd of vernietigd door bouw en aanleg van huizen, wegen, rioleringen of kabels en leidingen. Vaak gebeurt dit ongewenst en onbedoeld, omdat er te laat is gekeken naar de gevolgen voor de bomen, waardoor ze niet ingepast of (onherstelbaar) beschadigd raken. De bomen effect analyse (BEA) is een hulpmiddel voor een nauwgezette en onafhankelijke beoordeling, voorafgaand aan de voorgenomen bouw of aanleg. Deze standaardisering waarborgt de boomtechnische kwaliteit en garandeert een goede beoordeling van alle effecten en mogelijke alternatieven. Een BEA dient uitgevoerd te worden door een deskundig boomverzorger of boomtechnisch adviseur. De resultaten van deze beoordeling kunnen vervolgens worden meegenomen in de besluitvorming rond bouw of aanleg.

Artikel 2: Kapverbod

Dit artikel regelt voor welke bomen/houtopstand een kapvergunningplicht geldt. Dit is aangegeven in de leden a t/m d. Categorie d. is opgenomen omdat na uitvoering van een herplantplicht de eis dat de stamomtrek 100 cm moet zijn om vergunningplichtig te worden natuurlijk niet geldt. Voor het kappen van bomen die op basis van een herplantplicht zijn geplant, geldt dus altijd een kapvergunningplicht.

Dode houtopstand
Er wordt voor het kapverbod geen onderscheid gemaakt tussen vitale en afgestorven houtopstand. Dit o.m. om een herplantplicht te kunnen opleggen als bijv. een boom om welke reden ook dood gaat in een belangrijke bomenstructuur of op een markante plaats.

Uitsluitingen Boswet
De bevoegdheid tot het instellen van een verbod tot vellen bij gemeentelijke verordening wordt in artikel 15 van de Boswet beperkt. Deze beperking heeft inhoudelijk betrekking op:

a. populieren of wilgen als wegbeplantingen of éénrijige beplantingen op of langs landbouwgronden, tenzij deze zijn geknot;
b. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
c. fijnsparren of andere coniferen, niet ouder dan twaalf jaar, bestemd om te dienen als kerstbomen en geteeld op daarvoor in het bijzonder bestemde terreinen;
d. kweekgoed;
e. houtopstand, die deel uitmaakt van als zodanig bij het Bosschap geregistreerde bosbouwondernemingen en niet gelegen is binnen een bebouwde kom, tenzij de houtopstand een zelfstandige eenheid vormt die:
   - ofwel geen grotere oppervlakte beslaat dan 10 are;
   - ofwel bestaat uit rijbeplanting van niet meer dan 20 bomen, gerekend over het totale aantal rijen.

De zinsnede “die aantoonbaar op bedrijfseconomische wijze worden geëxploiteerd” bedoelt de alle hiervoor genoemde uitzonderingen conform de Memorie van Toelichting op de Boswet te beperken tot bomen met een aantoonbare economisch doel en te onderscheiden van sierbomen. Bij vrucht of fruitbomen, zijn sierbomen die vruchten dragen dus wel kapvergunningplichtig. Onder het kapverbod valt het houden en de economische exploitatie van (vrucht)bomen niet.

Artikel 3: Lijst van Monumentale bomen

De lijst met monumentale bomen bevat bijzondere beschermenswaardige bomen. De lijst kan bomen bevatten met een

kleinere dwarsdoorsnede dan in artikel 2, lid c, genoemd. Duurzaam behoud van houtopstand op de lijst van monumentale bomen heeft een hoge prioriteit. De houtopstand is extra beschermd doordat alleen bij hoge uitzondering een ontheffing wordt verleend.

Artikel 4: Aanvraag vergunning.

Vervallen in verband in werking treden Wabo.

Artikel 5: Criteria

Dit artikel bevat de criteria, die in ieder besluit inzake een aanvraag tot vellen genoemd moeten worden. Indien gevaarzetting (voorkomen van letsel of schade) reden tot de kapaanvraag is, moeten voorafgaand aan een eventuele kapvergunning de (boomverzorgings) alternatieven voor kap voldoende onderzocht zijn en als onmogelijk of zeer onwenselijk zijn aangemerkt.

Artikel 6: Procedure

Vervallen in verband met de inwerkingtreding van de Wabo.

Artikel 8: Intrekking van de vergunning

Dit artikel is de standaard bepaling uit de Algemene Plaatselijke Verordening met betrekking tot intrekking van vergunningen,met dien verstande dat in het artikel voor de kapvergunning een termijn van één jaar is opgenomen. Die termijn heeft te maken met o.a. het broedseizoen. Soms mag in het broedseizoen niet gekapt worden bijv. omdat vogelnesten aanwezig zijn (Flora- en Faunawet). De termijn van één jaar omvat alle seizoenen en is daarom en praktisch en redelijk te achten.

Artikel 10. Strafbepaling

Ratio
De strafmaatbepalingen zijn de basis voor aangifte bij de politie en eventuele strafvervolging door justitie. De bepalingen zijn overeenkomstig de grenzen van de Gemeentewet vastgesteld. Soms kan de rechter overgaan tot bijzondere maatregelen, zoals publicatie van een vonnis of voordeeltoekenning (dat wil zeggen dat justitie afziet van strafvervolging indien verdachte de schade vergoedt).

Samenloop
Ook een samengaan met andere delicten (vernieling van eigendom, belediging van personen, enz.) is vaak aanleiding om een illegale kap of beschadiging door justitie aan te laten.

De op grond van dit artikel ingestelde strafvervolging laat onverlet de mogelijkheid van het instellen door het College van burgemeester en wethouders van een privaatrechtelijke vordering tot schadevergoeding, wegens schade aan gemeentelijke bomen of houtopstanden. Dat zelfde geldt uiteraard voor particuliere eigenaren.

Bijlage 6
Procedure vergunningen

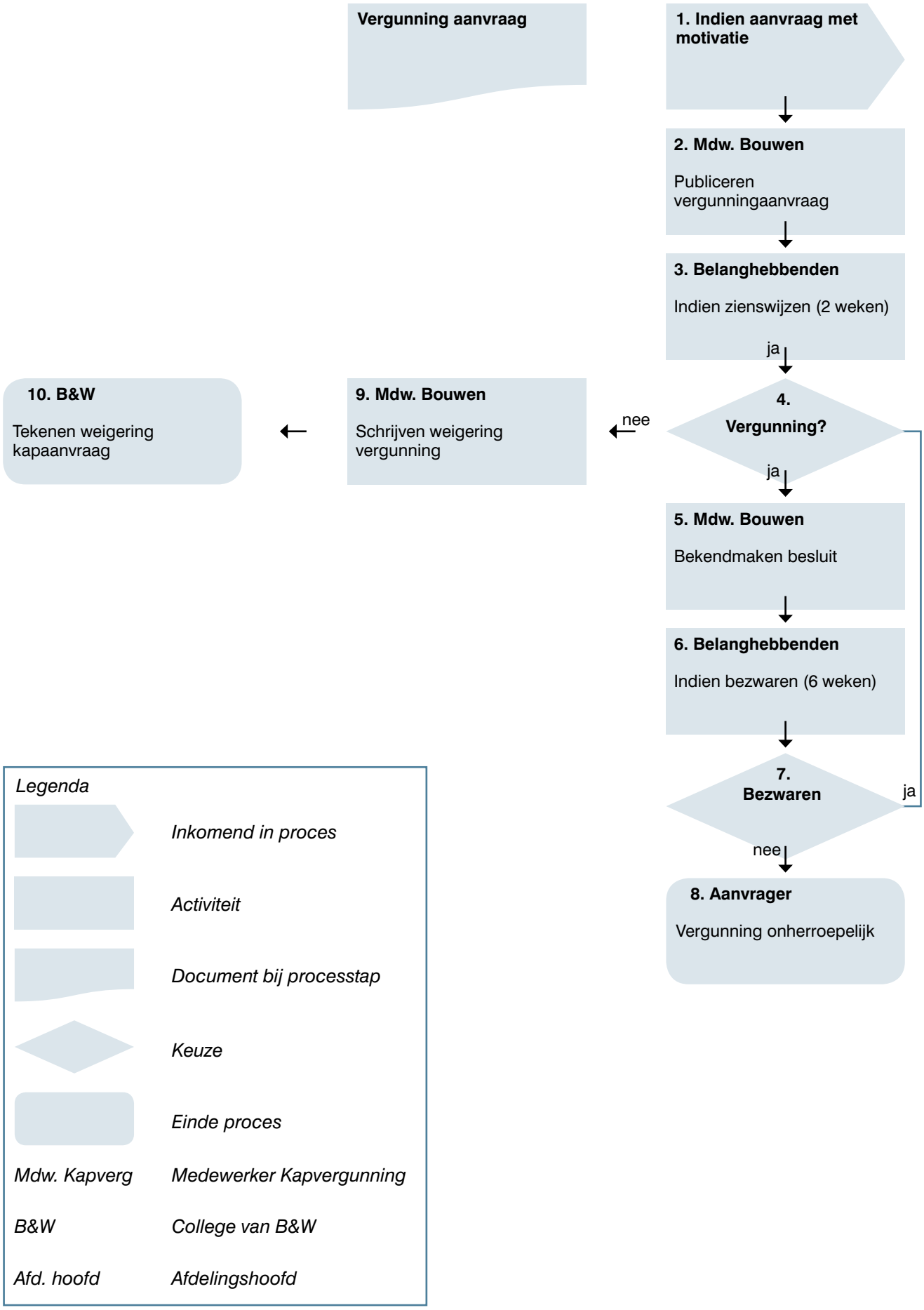
Vergunning aanvraag
1. Indien aanvraag met motivatie
2. Mdw. Bouwen
Publiceren vergunningaanvraag
3. Belanghebbenden
Indien zienswijzen (2 weken)
ja
4. Vergunning?
nee
9. Mdw. Bouwen
Schrijven weigering vergunning
10. B&W
Tekenen weigering kapaanvraag
ja
5. Mdw. Bouwen
Bekendmaken besluit
6. Belanghebbenden
Indien bezwaren (6 weken)
7. Bezwaren
ja
nee
8. Aanvrager
Vergunning onherroepelijk
Legenda
Inkomend in proces
Activiteit
Document bij processtap
Keuze
Einde proces
Mdw. Kapverg
Medewerker Kapvergunning
B&W
College van B&W
Afd. hoofd
Afdelingshoofd